

L I E T U V I Ų
DIENOS

POPIEŽIUS PAULIUS VI AUDIENCIJOJE RPIIMA "GRANDINĖLĘ"

LITHUANIAN DAYS
OCTOBER 1972

1972 METAI, SPALIO MĖN.

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1972, spalio Nr. 8 (127)
Eina XXIII metai
October, 1972 No. 8 (127)
Volume XXIII

Redakcinė kolegija / Editorial Staff

DALILA MACKIALIENĖ □ PRANAS GASPARIŠ
□ VACYS PRIŽGINTAS □

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

ANTHONY F. SKIRIUS

Administratorius / Circulation Manager
JUOZAS ANDRIUS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine. Žodinė ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesutarta, redakcija taisy ir tvarko pagal savo nuožiūrą. Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subsription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 85 centai. Single copy 85¢

Prenumerata metams \$8.00 bet kuriame pasaulio krašte.
Subscription \$8.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$12.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

Kurkime, kovokime. Vedamasis.	3
Koksai jaunimas dalyvavo II PL Jaunimo Kongrese? J. Pažėraitė.	4
II PLJ Kongreso Pareiškimas.	6
O. Kviorytė, Jaunimo žygis už tikėjimo laisvę.	7
SPAUDOJ IR GYVENIME	
J. Keliuočio 70 metų sukakties proga.	8
Lietuvos komunistai patys apie save.	8
Mykolas Biržiška. Vaizdai iš jo gyvenimo. ..	9
Juozas Švaistas, Vabzdžių giminės.	10
Z. Tenisonaitė, Pasaka apie užburtą smuiką.	11
Ada Karvelytė, EILĖRAŠČIAI.	11
I. Bublienė, Grandinėle Europoje.	12
Iliustruotas reportažas.	
I. Medziukas, Mokytojų studijų savaitės min..	
timis besidalinant.	14
Knygos ir autoriai.	15
LD žurnalo piknikas ir rėmėjai.	15
Administracija rašo.	16
Lietuvių Radijo programos.	16

ENGLISH SECTION

The Free World is on their Side.	17
Life Dedicated to Art. — Jonas Rimša in California.	18
Happiness, Sorrow and Pearls. J. Tininis. ...	19
LITHUANIANS MAKE NEWS.	21

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Grandinėlės šokėjai audiencijoje pas Popiežių Paulių VI vasaros rezidencijoje Castelgondolfo, po grupės pasirodymų šią vasarą Vokietijoje.

Nutraukoje: nuo Pop. Pauliaus VI į dešinę: Nijolė Lenkauskaitė, Nijolė Mainelytė ir Nijolė Sušinskaitė. Į D. Sušinskaitės prašymą pasimelsti už kenčiančią Lietuvą Popiežius atsakė: "Aš melsiuos už jus, jūsų kraštą ir jūsų šeimas..." Foto J. Garla

Members of the Lithuanian folkdance group of Grandinėle (The Chainlet), Cleveland, were received in a private audience by Pope Paul VI His Holiness' residence in Castel Gandolfo.

Addressed with a humble request by Danutė Sušinskaitė (right) to prefer prayers for her tormented country, His Holiness responded:

"I pray for you, your country and for your families..."

PASKUTINIS / BACK COVER

Grandinėlės mergaitės prie koncertų skelbimo lentos Londone.

Nutraukoje: Laima Švarcaitė, Nijolė Lenkauskaitė, Nijolė Mainelytė, Rūta Giedraitytė, Viktorė Lenkauskaitė.

Girls of the Grandinėle Folk Dance Ensemble appear before a billboard enouncing their concert in London.

Daugiau apie Grandinėle žiūr. teksto 12-13 ir 22-23 puslapiuose.

More about Grandinėle and its European tour — on pages 12-13 and 22-23.

PATIKSLINIMAS

1972 m. rugsėjo mėn. numeryje per neapsižiūrėjimą praleidome neatžymėję fotografo M. Nagio parašo po jo foto nuotraukomis psl. 3 ir 17.

Kitos šokių šventės foto nuotraukos be parašo yra mūsų foto reporterio Leono Kanto.

Labai atsiprašome.

LD leidykla

II PLJ kongreso atstovai padeda vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę (Jaunimo Centre, Chicagoj).

II Lithuanian World Youth Congress: delegates are laying a wreath at the monument of the heroes who sacrificed their life in Lithuania's Independence Wars. Foto V. Noreika

Kurkime, kovokime

Jaunimo kongresas gerokai pajudino mūsų nusistovėjusio gyvenimo rutiną ir nubangavo didesnėmis bangomis ar mažesnėmis vilnelėmis jauno ir seno mintyse. Reikia tikėtis, kad tai atsilies ir ateityje.

Buvo gerai susiorganizuota; suvažiavus — pilniau, vispusiškiau vieni kitus pažinta; buvo gražių dalykų, kaip tautinių šokių šventė, meno paroda, talentų vakaras, — viskuo pasigrožėta; problemų pasvarstyta, pasiginčyta, gal net ir pasibarta. Visa, tikėkimės, išeis į naudą. Net ir klaidos, neigiamybės ir nemalonumai turėtų būti pamoka ir pasiryžimas, kad to ateityje nebebūtų.

Girdėjau septyniolikmetę tautinių šokių dalyvę tariant: "O, kaip buvo smagu Čikagoj! Lauksiu sekančio kongreso! Tik tada jau būsiu per sena tokiems suvažiavimams..."

Vaikai paaugs, jauni pašoks į vyresnių eiles, vyresni subręs, senesni — gal dar labiau susimąstys... Laikas nėra blogas dalykas.

Mūsų tikslai svetimuose pasauliuose — kultūriniai ir politiniai. Išlaikyti savo kalbą, raštą, grožinę literatūrą; išreikšti lietuvių charakterį menuose; pakilti moksluose, — kad lietuvių vardas spindėtų aukštumose, prasmingai ir garbingai. Ir, žinoma, niekad neužmiršti, kad palikom savo kraštą tik todėl, kad visam pasauliui skelbtume Lietuvai padarytas skriaudas ir kad kovotume dėl mūsų egzilės prasmės. Mes dažnai, kaip tie du apvogti čigonai: vietoj mušę vagį, užmirštame jį ir imame kovoti tarp savęs. Jaunimas su senimu, kairieji su dešiniaisiais, tariamai talentingieji su netaalentingaisiais, respublikonai su demokratais... O visi broliai esame: ir tie, kurie be namų klajojame, ir anie, kurie savo namuose užrakinti ir nutildyti...

Kovokime prieš užgrobėją, vagį, prieš neteisę ir nelaisvę; o kurkime susikaupe, individualiai ir bendrai, vienas antram pagelbėdami, o ne trukdydami. (A. R.)

II P. L. Jaunimo kongreso spaudos konferencijoje rugsėjo 24 d. "Margutyje", Chicagoje, dalyvavę spaudos, radijo ir jaunimo atstovai, sėdi: (iš k.): dr. V. Vygantas iš N. Y., S. Mikaliukas, R. Sakadolskis, J. Šlajus ir A. Sabalis, iš N. Y.; stovi: A. Kučys, P. Venclova, J. Jasaitytė, R. Kasparas, A. Matutytė, P. Stončius, J. Kisieliūtė,

G. Kazėnas, L. Jadviršytė, E. Pakštaitė, S. Lukauskas, M. Tamulionienė, P. Petrutis, dr. A. Norvilas, S. Gečas, S. Tamulionis ir B. Nainys.

Foto A. Gulbinskas

Lithuanian World Youth Congress in Chicago held a press conference on Sept. 24th. Representatives of the youth press and radio centers took part in it.

II PLJK Fiaansų komisijos nariai (iš deš.): pirm. dr. J. Kazickas, V. Vebeliūnas ir G. Kumpikaitė Foto V. Vytuvis

Members of the Financial Committee of the Second Lith. World Youth Congress.

KOKS JAUNIMAS DALYVAVO II P. L. JAUNIMO KONGRESE?

Jūratė Pažėraitė

Į antrąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą šią vasarą suvažiavo jaunimas iš įvairių aplinkų su įvairiais nusistatymais ir tikslais. Jaunimą buvo galima suskirstyti į dvi grupes: atstovus ir dalyvius.

Atstovus sudarė jaunimas, kuris teoretiškai buvo išrinktas savo gyvenamos vietos jaunimo juos oficialiai atstovauti pasaulio lietuvių susibūrimė. Iš didesnių lietuviškų kolonijų atstovų dauguma susidarė iš jaunų veikėjų bei organizacijose populiarių asmenų. Mažesnės, silpnesnės kolonijos neįstengė atsiųsti rinktų atstovų. Iš tokių vietovių atvažiavo bet kuris jaunuolis, pajėgęs atvykti į kongresą. Pavyzdžiui, Kolumbijos krašto jaunimas buvo nesusiorganizavęs. Tenai gyvenantis lietuvis kunigas pažino kelias Kolumbijos lietuvių šeimas. Jis painformavo juos apie kongresą ir paragino tų šeimų jaunuolius vykti. Kadangi iš kongreso buvo galima gauti kelionpinigių, tai keliems jaunuoliams pavyko atvykti į Ameriką. Įdomiausia buvo tai, kad atstovai iš Kolumbijos viens su kitu susipažino tik pačiame kongrese.

Be 250 atstovų, kongrese dalyvavo keli

II PLJK pirmininkas tariasi su informacijos koordinatorium spaudos konferencijoje. Iš kairės: S. Mikaliukas, J. Šlajus, R. Sakadolskis (pirm.), ir R. Kviklylė. Foto P. Maleta

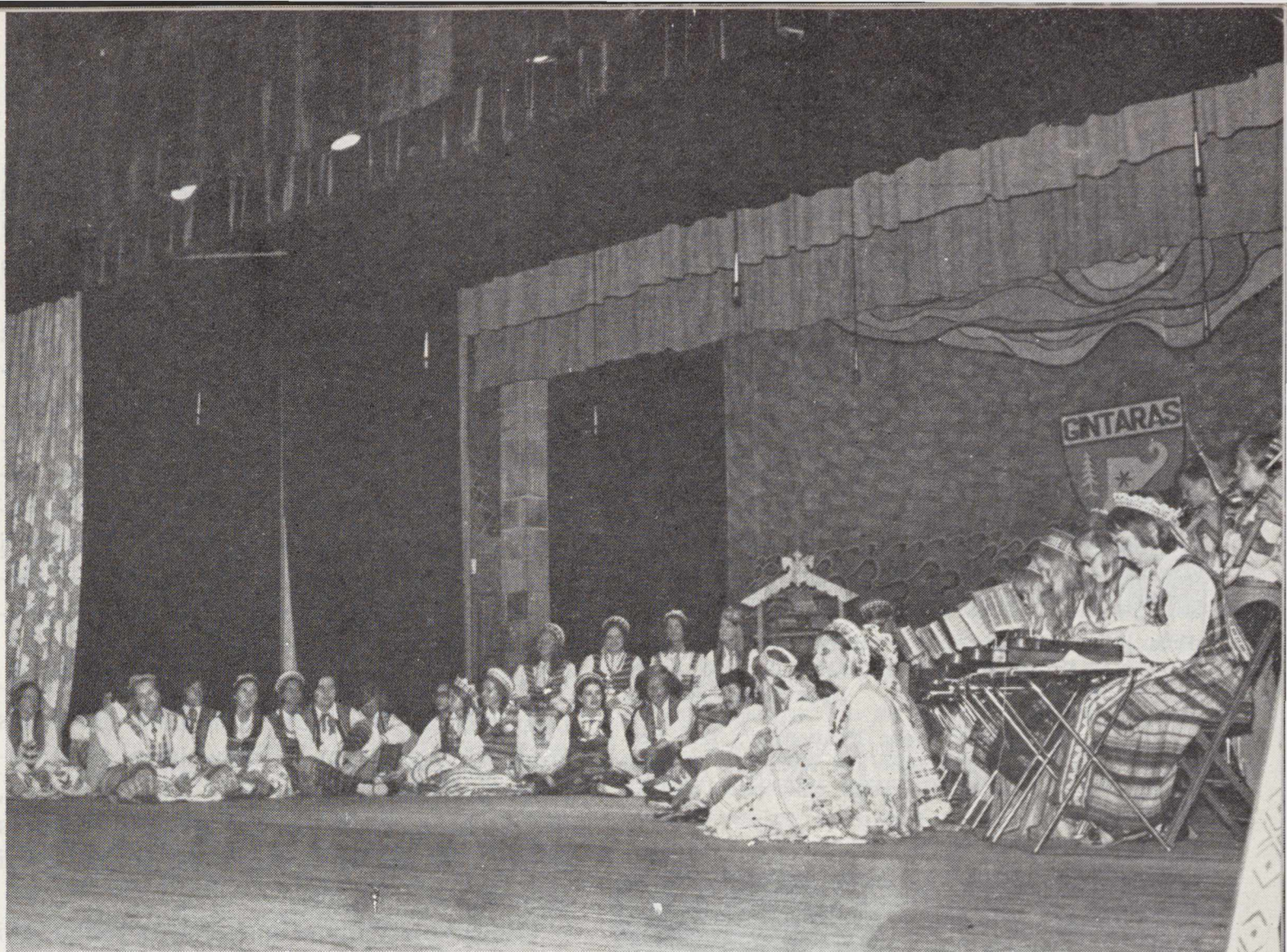
President of 2nd Lith. World Youth Congress, R. Sakadolskis at press conference.

tūkstančiai kito jaunimo. Kai kurie atvyko idealistiškai nusiteikę, norėdami prisidėti prie kažkokių stebuklų. Kiti, sudominti tokiu masyviu jaunimo susibūrimu, norėjo geriau pažinti bendrą išeivijos lietuvių jaunimo veidą. Daug atvažiavo ieškodami naujų pažinčių bei norėdami linksmiai praleisti vasaros atostogas.

Nors į kongresą vyko lietuvių kilmės jaunimas, tačiau sunku būtų nustatyti, kaip tipiškas lietuvis galvoja, kaip elgiasi bei atrodo. Pasirodė, kad jauno lietuvio gyvenamas kraštas yra jam daugiau įtakos padaręs, negu buvo galima tikėtis. Amerikos lietuviai atrodė kaip tikri amerikiečiai iš išvaizdos, iš elgsenos ir net galvosenos. Pietų Amerikos jaunimas matėsi turintis labai daug savo gyvenamo krašto žmonių bruožų. Nemažai iš jų buvo trečios kartos lietuviai. Kai kurie buvo mišrių šeimų vaikai su portugališkomis pavardėmis, tamsia oda, brazilieškais veido bruožais, juodais raizgytais plaukais, tačiau visvien jie save laikė lietuviais.

Jaunimas kongrese dažniausia su draugais susigrupuodavo į būrelius ir kalbėdavosi jų gyvenamo krašto kalba. Tad šokiuose, auto-

Gintaras talentų pasirodyme. Foto V. Noreika
"Gintaras", youth group of Brazil, performs during the Show of Talents.

busuose ar aikštėse vis girdėdavosi angliški, portugališki, vokiški ir kitų kalbų pasikalbėjimai. Kadangi kai kurie dalyviai ir atstovai mažai mokėjo lietuvių kalbos, o kai kurie ir visai nemokėjo, tai atsivežtos svetimos kalbos jaunimo kongrese buvo neišvengiamos. Šioji padėtis buvo ypatingai ryški iš Pietų Amerikos atvykusiųjų tarpe. Kadangi nemažai jų nesuprato lietuviškai, kongreso stovykloje per garsiakalbius dažnai pasigirsdavo pranešimai portugalų kalba. Lietuvių kalbos reikalas labai iškilo, kai jaunimas buvo priverstas bendrauti su jaunimu iš kitų kraštų. Lietuvių kalba tada būdavo vienintelė bendra kalba. Kongreso rengėjai labai išmintingai padarė, suskirstydami jaunimą Kent State universiteto bendrabučio kambariuose per studijų dienas bei palapinėse kongreso stovykloje: jie kiekviename kambaryje ar palapinėje patalpino jaunimą iš įvairių kraštų. Tuo būdu jaunimas buvo priverstas kalbėtis su kitų kraštų jaunimu tik lietuviškai.

Kongreso studijų dienose buvo galima tiksliau sužinoti atstovų nuomones įvairiais klausimais. Diskusiniuose būreliuose galėjai pastebėti, kad skirtingo gyvenamo krašto linkmės nepaveikė jaunimo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimu. Nei pragmatinė Š. Amerikos galvosena, nei Kolumbijos komunistinės tendencijos nenustatė išeivijos lietuvių jaunimo galvoti, kad dabartinės Lietuvos padėtis yra priimtina.

Studijų dienose pirmavo išeivijos jaunimo lietuviybės išlaikymo problema. Kai kurie atstovai pasimistiškai žiūrėjo į išlaikymo galimybes ir buvo linkę nuleistomis rankomis priimti bendrą išeivijos jaunimo nutautėjimo

"Skirgailos" vaidintojai (iš kairės): Karys — K. Smith, Oligė — E. Juodvalkytė, Stardas — Alfars Brinka, Ona Duonutė — Dalia Juknevičiūtė, Skirgaila — J. Raudonis, Henrikas Mazovietis — Rimas Cinka, Vartenbergas — V. Juodgudis, Daugaila — A. Barauskas Kelleris — Aldas Naris.

Foto V. A. Račkauskas
Veikalą režisavo Marija Smilgaitė.
Performers of the historical drama "Skirgaila". The play was directed by M. Smilgaitė.

Muzikantai, palydėję "Skirgailos" vaidinimą: iš kairės — Dobilas Matulionis, Daiva Matulionytė (jos sukurta muzika), Alenskas.

Foto V. A. Račkauskas
Performers of the musical accompaniment to "Skirgaila".

Prie įėjimo į Kent universitetą, kur vyko II-jo P. L. J. Kongreso studijos. (M. Idzelytė ir A. Rukšėnas). Foto V. Bacevičius

At the entrance to Kent University. The program of studies in connection with the Second Lith. World Youth Congress was held at the University.

Iš II PLJK sesijos atidarymo Kent universitete (iš k.): J. Stanaitytė, Canada, K. Slotkus, Columbia, J. Reizgytė, Australia. Kun. K. Pugevičius kalba invokaciją, toliau E. Razgaitytė, ir P. Alšėnas. Foto V. Bacevičius

Opening session of the Program of Studies at Kent University.

likimą. Bet dauguma buvo tuo klausimu kovingai nusiteikę. Iš visų siūlytų priemonių, kaip išlaikyti ar pakelti jaunimo lietuviškumo lygį bei sudaryti galimybes jam būti efektingesniais svarbiais reakcijos momentais, iškilo reikalingumas kaip nors suartinti viso pasaulio lietuvių jaunimą. Tam tikslui buvo suformuota ir priimta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Sąjungos pagrindinis darbas bus lietuvių jaunimui svarbios informacijos perteikimas.

Pietų Amerikos jaunimas pasirodė silpniausias lietuviškumo atžvilgiu. Šiai padėčiai pagerinti, jiems patiems prašant, atstovai nubalsavo, kad sekantis, III-čias, PLJ kongresas bus rengiamas 1975 metų gale Brazilijoje. Iš Pietų Amerikos kraštų, Brazilijoje esančios palankiausios kongresui įvykdyti sąlygos ir jaunimas esąs geriausiai susiorganizavęs. Kongreso ruošos darbai jam būtų pakeliami, o patsai kongresas įneštų naujos gyvybės ir būtų naudingas ateičiai.

Pasibaigus kongresui, dalis jaunimo išvažiavo nusivylę. Jiems atrodė, kad įdėtas sunkus darbas ir išleistos gausios lėšos nedavė

tinkamų vaisių. Jie nejautė nei kad kas nors svarbesnio būtų buvę nuveikta, nei kad tiek susibūrusio jaunimo atsiektų tai, kas buvo galima atsiekti. Jie matė tik jaunimą, atvažiavusį pasilinksinti ir rimtesniais dalykais sau galvos nekvaršinusį. Tikrai, tokio jaunimo buvo. Bet buvo ir kitokių. Kiti, ypatinai Pietų Amerikos lietuvių jaunimas, pamatė Š. Amerikos geras sąlygas lietuviškumui ir to rezultatus ir išvažiavo lietuviškumu užsidegę. Ne vienas pramoko truputį daugiau lietuviškai kalbėti, įgavo naujų idėjų, sužinojo apie įvairias lietuviško gyvenimo sąlygas, susidarė naujų pažinčių.

O ir patys kongreso rengėjai bei jų pagalbininkai, kur buvo įtraukta daug darbštus jaunimo, įgavo naujų žinių įgijo organizacinės patirties ir praktikos. Galima sakyti, kad kiekvienas jaunuolis iš kongreso ką nors išsivežė, o apskritai visi išvažiavo gerokai savo akiratį praplėtę.

Kongreso rezultatai ims ryškėti vėliau, kai atstovai ir dalyviai praktiškai susidurs su organizacine veikla ir gyvenimu.

Brazilijos Jaunimo Kongreso atstovai ir kandidatai: Teresė Jošytė, Arūnas Steponaitis, Julius Tijūnėlis, Ona Petraitytė, Živilė Jūraitytė, Emantė Mikuckytė, Juliya Kraujalytė, Vanda Pilpavičiūtė, Arletė Bumblytė, Jonas Silickas, Arletė Dyltė, Vilma Šimonytė, Willy Ambrozevičius, Regina Bagdžiūtė, Vilma Žvingilaitė, Vera Aleknavičiūtė, Marija Aleknavičiūtė, Antanas Aleknavičius, Laima Vosyliūtė. Foto A. Saulaitis

Delegates and candidates to the 2nd LWY Congress from Brazil.

Australijos lietuvių krepšinio komanda, žaidusi su Clevelando žaibu (nedidele persvara laimėjusi). Foto V. Bacevičius

The Australian Lithuanian basketball team.

ANTROJO PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO

P A R E I Š K I M A S

Antrasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, parengiamuosius darbus pradėjęs atskiruose kraštuose ir kolektyviai vykdę Chicagoje, Kento Universitete, Romuvos stovykloje bei Toronte, į pasaulio lietuvius kreipiasi šiuo pareiškimu:

Nuoširdžiai dėkoja visiems įgalinusiems Kongresą įvykdyti: visų savo institucijų darbuotojams, visiems rėmėjams ir aukotojams.

Kongreso nutarimams vykdyti ir jaunimo veiklai ryškinti bei planuoti Kongresas įsteigė Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, kuri:

1) veiks Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ribose, glaudžiai su ja bendraudama ir bendradarbiaudama;

2) atskiruose kraštuose bus savarankiška ir autonomiška pagal vietos sąlygas bei galimybes;

3) jungs lietuvių jaunimo organizacijas ir organizacijoms nepriklausantį jaunimą ir derins bendrą lietuviškąją jų veiklą.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga savo pirmininku išrinko Antaną Saulaitį, SJ, ir valdybos nariais — Nelidą Zavickaitę iš Argentinos, Edmundą Andriuškevičių iš Urugvajaus, Emantę Mikuckytę ir Vilių Ambrozevičių iš Brazilijos. Jaunimo Komunikacijos Centras sudaromas Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir jam vadovaus Romas Sakadolskis.

II PLJ K Prezidiumas

Torontas,

1972 Jaunimo Metų liepos 16 d.

JAUNIMO KONGRESAS SKAIČIAIS

Kongrese, Chicagoje, buvo užsiregistravę per 2000 jaunimo ir keli šimtai svečių.

I susipažinimo šokių atsilankė per 1100.

Šeštadienį įvykusiame kongreso vakare susirinko apie 2500.

Sekmadienį (liepos 2 d.) Grant Parke įvykusiose maldos demonstracijose už kenčiančią Lietuvą dalyvavo apie 500.

Sekmadienį ir pirmadienį vakaruose ir teatro spektakliuose dalyvavo apie 1500 žmonių (nebūtinai jaunimo).

Sporto šventėje buvo per 2000 asmenų.

Kent un-te studijų dienose dalyvavo 225 atst.

Romuvos stovykloje, Kanadoje, dalyvavo per 400 (Kaip čia, taip ir kitur daug jaunimo prisidėjo atvykusių iš kitų kraštų į dainų šventę).

Jaunimo kongreso uždaryme Toronte sekmad. dalyvavo per 800; vaišėse per 900 (šeštadienio šokiuose — per 1000).

Jaunimo kongresui aukų surinkta \$100.143.00. (Kanados vajeaus pajamos čia neįskaitytos).

JAUNIMO ŽYGIS UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ

*Kongreso atstovės ir JTL sekretorės
ONYTĖS KLIORYTĖS pranešimas IIPLJ
Kongreso studijų dienoje Kento un-te.*

Prisimindama prieš metus įvykusį Jaunimo Žygį į Jungtines Tautas ir siekdama prisidėti prie lietuvių religinio gyvenimo atnaujinimo, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga 1966 m. lapkričio 13 d. paskelbė Žygį pas Šventąjį Tėvą. Žygio galutinis siekinys būtų įvedimas lietuvių bažnytinės santvarkos: būtent, Šventasis Tėvas būtų prašomas laisvajame pasaulyje įsteigti lietuvių vyskupijas, kurioms būtų pavestos visos, šiuo metu nuo kitų vyskupijų priklausančios, lietuvių parapijos, vienuolijos ir mokyklos. Tokiu būdu laisvojo pasaulio lietuviai gautų teisę savarankiškai tvarkyti savo religinį gyvenimą savų vyskupijų vadovybėje.

Buvo siūloma sudaryti jaunimo delegacija, kuri pasaulio lietuvių jaunimo vardu bažnytinės savivaldos prašymą Šventajam Tėvui įteiktų Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukakties proga.

Pirmas žygio žingsnis turėjo būti vykdomojo komiteto sudarymas iš visų jaunimo organizacijų atstovų. Šis komitetas būtų rinkęs dokumentinę medžiagą, informavęs spaudą, padėjęs atskirų vietovių žygio komiteto skyriams, organizavęs pačią delegaciją bei paruošęs jai tinkamą prašymą-memorandumą.

Į šią mintį greitai atsiliepė Amerikos Romos Katalikų Federacija. Buvo pareikštas pageidavimas, kad norint, kad akcija būtų visuotinė ir apimtų visus lietuvius katalikus, iniciatyva lietuvių vyskupijų steigimo reikalu būtų perleista jiems.

Kat. Federacijai perėmus žygio iniciatyvą, pagrindinis žygio tikslas buvo per Šventąjį Tėvą pristatyti pasauliui religinę priespaudą Lietuvoje ir kitur, ypatingai iškeliant jaunimo ir vaikų religinį persekiojimą.

Paruošti tikslesnį žygio projektą Kat. Federacija buvo palikusi vykdomajam komitetui, kurio sudarymas buvo svarbus, bet nesėkmingas Federacijos uždavinys. Todėl 1968 m. moksleivių centro valdybai paprašius, žygio komiteto sudarymo iniciatyvą Federacija vėl sugrąžino moksleiviams, kurie paruošė platų žygio projektą ir 1968 m. spalio 22 d. komitetą sudarė. Komitete dalyvauja, ar yra dalyvavusios, šios jaunimo organi-

zacijos: Akademiniš Skautų Sąjūdis, Korpl Neo-Lithuania, Lietuvių Jūrų Skautija, Lietuvių Skautų Brolija, Lietuvių Skaučių Sėserija, Lietuvos Vyčiai, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, Studentų Ateitininkų Sąjunga, PLB Jaunimo Sekcija.

Žygio darbus galima suskirstyti į dvi rūšis: nuolatinis ir proginis. Nuolatinis darbas yra stiprus ir atsakingas propagandos skleidimas. Visada ir visur, kur galima, žygis informuoja pasaulį apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje ir prašo imtis akcijos.

Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas yra paruošęs ir išspausdinęs eilę leidinių ir, svarbiausia, išplatinęs jų tūkstančius. Buvo stengtasi pasiekti asmenis, kurie žygio idėjai pritaria ir kurie galėtų daugiausia padėti. Pavyzdžiui, laiškai ir informacija buvo pakartotinai pasiųsta Jungtinių Tautų gen. sekretoriui, visiems ambasadoriams (išskyrus komunistinių kraštų); taip pat prezidentui Nixonui. Toks darbas brangiai kainuoja pinigais ir prakaitu, bet yra reikalingas ir yra atnešęs laukiamų vaisių.

Norėčiau paminėti keletą tokių leidinių:

1. Lietuviai kunigai 1966 Jaunimo metais; 2. Kas yra tikroji laisvė?; 3. Religinių pažiūrų anketa; anglų k.: 4. Vilniaus 40 kunigų deklaracija; 5. Kun. Šeškevičiaus gynimosi kalba; 6. Kun. Zdebskio gynimosi kalba; 7. Kun. Kontauto brošiūra apie religijos persekiojimą Lietuvoje. (Šios brošiūros įv. egz. išplatinta liet. ir amerikiečių tarpe. Red.)

Šiuo metu yra sudaromas visų JAV universitetų bibliotekų sąrašas. Planuojama šiems knygynams nusiųsti mūsų leidinių komplek-

tus, kartu su prašymu, kad įjungtų į savo kartoteką.

Antroji žygio veiklos rūšis yra proginė ir bazuojasi einamaisiais reikalais bei dienos įvykiais. Šių metų vasario mėnesį buvo suorganizuotas žygio pristatymas Clevelando visuomenei ir balandžio mėnesį – kultūrinis subatvakaris su dr. J. Girniaus paskaita: "Dievas ir tauta mūsų gyvenime". Balandžio gale buvo suorganizuotos penkių tautų kunigų koncelebruotos mišios Clevelando katedroje ir didžiulė demonstracija ryšium su 17,000 lietuvių peticija Jungtinėms Tautoms. Šis įvykis buvo plačiai aprašytas amerikiečių laikraščiuose.

Išgirdęs apie Romo Kalantos susideginimą, žygio komitetas, pirmasis laisvajame pasauly, rytojaus dieną suorganizavo demonstraciją miesto centre, kurioje gausiai dalyvavo spaudos bei televizijos atstovai. Apie šią demonstraciją buvo pakartotinai skelbiama per visas tris televizijos stotis. Taip pat pirmą kartą Clevelando dienraštyje pasirodė vedamasis lietuvių reikalais. T. G. Kijauskas, jėzuitų provincionas iš Chicagos, per tris specialias radijo ir televizijos programas pristatė amerikiečių visuomenei Lietuvos padėtį ir religinį persekiojimą Lietuvoje. Paskelbus Amerikos Lietuvių Bendruomenės pasninko dieną, vakare specialiose jaunimo mišiose buvo prisimintas Romas Kalanta ir visi Lietuvos kankiniai.

Žygio darbai nėra žinomi vien laisvajame pasaulyje – jau keletą kartų per Vatikano

Nukelta į sekantį puslapį ➡

II PLJK atstovai klausosi dr. A. Norvilo pranešimo studijų dienoje Kent universitete.

Foto V. Kaulius

Delegates of the 2nd LWY Congress attending the Studies Program at Kent University.

Spaudoj ir gyvenime

J. KELIUOČIO 70 M. SUKAKTIES PROGA

Juozas Keliutis, rašytojas, redaktorius ir žurnalistas, rugpiūčio 22 d. Vilniuje atšventė 70 metų amžiaus sukaktį.

Įdomi, ryški ir šakota asmenybė. Nepriklausomos Lietuvos augintinis, Lietuvių Katalikų Akademijos stipendininkas ir Stalino „asmenybės kulto“ auka — Sibiro tremtinys, nubaustas už (tarp kitko) kosmopolitizmą ir nacionalizmą! Šiuo metu įkinkytas į rusų komunistų „tiltų“ „statybą“. Tuos tiltus nuo V. Kudirkos laikų rusai (o dabar rusai komunistai) ramsto ir lopo visuos pašaliuos.

JAUNIMO ŽYGIS UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ

Atkelta iš 7 puslapio

radiją buvo į Lietuvą perduotos žinios apie komitetą ir jo darbus. Esame gavę atsiliepimų, kad kiekviena, nors ir mažiausia žinutė, apie bet koki įvykį labai džiugiai priimama ir laukiama. Žinojimas, kad turi stiprų užnugarį išeivijoje, lietuviams dažnai įkvepia naujos dvasios ir pasiryžimo nepasiduoti.

Kartais komitetas yra kritikuojamas ir girdėti priekaištų, kad „jau šeštus metus žygiuoja pas Šventąjį Tėvą ir niekad nenužygiuoja“. Noriu į tai atsakyti, kad pagrindinis žygio uždavinys yra nuolatos žygiuoti idėjos vardu. Važiavimas į Romą nėra centrinis tikslas ir taip pat priklauso nuo Šventojo Tėvo nemažiau negu nuo mūsų pačių. Taip pat yra girdima nusistebėjimų, kad žygis dar vis egzistuoja. Kadangi didžiojo darbo dalis yra atliekama tyliai, galvojama, kad žygis miręs. Bet situacija yra visai kitokia: žygis yra stiprus ir gyvas ir dirba visiems lietuviams labai svarbų darbą.

Tikėjimas yra visų žmogaus darbų pagrindinis šaltinis. Šiam šaltiniui išsekus, žmogus ir tauta gali dar kurį laiką laikytis drėgmės likučiais. Tačiau vieną dieną išseks galutinai ir liks tik sausra ir tyla. Turime visą daryti, kad šaltinis neišsektų.

Mūsų giliu įsitikinimu *teisėta ir kūrybinga* Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija yra viena iš pačių esminių mūsų tautos gyvavimo, augimo ir nemirtingumo sąlygų. Todėl visų mūsų pareiga šias sąlygas gerinti ir prie jų prisidėti.

Kente,
1972 m. liepos 6 d.

J. Keliutis gimė 1902.8.22 Joniškio vienkio, Rokiškio aps. 1923 m. baigė Panevėžio gimnaziją. 1923-26 m. Lietuvos un-to teol.-filosofijos fakultete studijas baigė licenciato laipsniu. 1926-29 Sorbonos universitete studijavo žurnalistiką, filosofiją, literatūrą, meną ir sociologiją. (Keista: Sorbonos un-te niekad joks lietuvis komunistas nestudijavo sociologijos!).

1935 m. J. Keliutis lankėsi Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje, Vokietijoje ir kt. Labai domėjosi tų kraštų žurnalistika ir spauda.

1935 m. pakviestas į V. D. Un-to teol.-filos. fakultetą įsteigė ir vedė žurnalistikos katedrą adjunkto titulu.

Dalyvavo rašytojų veikloje, buvo LRD sekretorium.

Redagavo: 1924-26 kaimo jaunimo „Pavasari“; 1929 buvo dienr. „Ryto“ vyr. redaktorium; 1930 m. įsteigė ir kurį laiką redagavo jaun. moksleivių mėnesinį laikr. „Ateities Spinduliai“; 1931 įsteigė ir iki 1940 m. redagavo ir leido kultūros žurnalą „Naujoji Romuva“. Tai vienintelis tokio lygio žurnalas nepriklausomos Lietuvos spaudos istorijoje.

Iš jo kitų spaudos darbų minėtina: žurnalistikos klausimais rinktinė „Jaunam spaudos veikėjui“ (1926; bendradarbiai: J. Tumas-Vaižgantas, A. Jakštas J. Keliutis, J. Grušas ir k.).

„Granitas“, 1930, jaunosios literatūros almanachas, kuriame bendradarbiavo Bern. Brazdžionis, A. Vaičiulaitis, Pr. Naujokaitis ir kt.

„Šv. Augustinas“, 1930, vertimas iš Louis Bertrand.

„Visuomenės idealas“ ir „Visuomenės filosofijos metmenys“, 1935.

„Šių dienų spaudos problemos“, 1936, studija žurnalistikos klausimais.

Beletristikos debiutas — romanas „Svajonės ir siaubas“, 1940.

Baigęs 1923 m. gimnaziją, J. Keliutis nepriklausomoje Lietuvoje išgyveno 21 metus, tuo metu redagavo 5 žurnalus ir vieną dienraštį, išleido septynetą knygų. (Visi tie laikraščiai komunistų uždaryti, knygos indeksuotos kaip pavojingos valstybės saugumui).

Rusų komunistų okupuotoje Lietuvoje (ir Sibiro kurorte) J. Keliutis išgyveno 27 metus — per tą laiką nėra redagavęs jokio laikraščio, jokio leidinio, neišleido jokios knygos, o ir spaudoje tebuvo leista pasirodyti tik paskutiniaisiais metais su keliais vertimais. Prikėlę žmogų iš „numirusių“ tuojau uždėjo ir pareigas: suniekindi Nepriklausomos Lietuvos kultūrinį gyvenimą, pabagaslovinti „tarybinės Lietuvos“ laimėjimus ir statyti „tiltus“, kurių vienas galas atremtas į melo, vergijos ir demagogijos krantą, o kitas pakibęs ties „proletariato diktatūros“ bedugne. Teisingai Sibiro tremtinys, „žydinčioje“ sovietinės okupacijos sistemoje „persona non grata“, tarp kitko, išrireiškė: „...Kelias į šią dieną buvo toli gražu nelengvas ir visai ne tiesus“. Ir pridursime: gal nelengvesnis, su pakaruoklio kilpa ant kaklo, ir dabar.

Sveikiname jubilatą. Užuojaautos žmogui!

J. Prūsas

LIETUVOS KOMUNISTAI APIE SAVE

Turistų grupės iš okup. Lietuvos atsilankymo proga

Priešo šalyje — aukso šalyje

Leninas kalbėjo: „Kas nori pažinti priešą, tas turi pabūti priešo šalyje.“ (Tarybinė mokykla, 1972, Nr. 4, 14 psl.).

Iš pavergtos Lietuvos atvyko grupė turistų, kurių tarpe yra keli dainininkai, keli rašytojai, keli aukšti valdžios pareigūnai... bet neminama nei darbininkų, nei kolchozninkų, nes jie gi yra patį „valdžią“, o valdžia sėdi namie, jiems nereikia matyti, kaip čia darbininkai ir žemdirbiai „vargsta“.

Rašytojas J. Avyžius (kuris yra grupėje), buv. J. Tininio mokinys, kartu su kitais prieš kiek laiko pasirašė rusų komunistų partijos paruoštą laišką „Mūsų internacionalinė pareiga“, kuria-me šmeižiama ir purvinama Amerika dėl karo Vietname. Kad Šiaurės Vietnamas tą karą pradėjo ir veda rusų komunistų partijos ir Sovietų Sąjungos laiminamas, vadovaujamas ir ginklais remiamas, pasirašiusiems „nežinoma“. Dėl to, Lenino žodžiais tariant, rašytojui J. Avyžiui tikrai verta „pabūti... priešo šalyje“. Juk jis savo laiku yra pasakęs šiuos tvirtus žodžius: „Amerika — aukso šalis!“ (Kaimas kryžkelėje, 1966, 171 p.). Gražu, kad Avyžius tebetiki lietuvių priežodžiui, kad „Auksas ir purva žiba“.

Naujoji „Donelaitika“ ir „kolūkystika“

Kolūkių gimtasis kraštas — Sovietų Sąjunga — gyvena didžiulę ekonominę netvarką. Kolūkio darbininkas yra be duonos! Neturi sėjai, neturi maistui. „...alkanam reikia duonos, pilvą prikimšti, tik tada jis tavęs klausysis (J. Avyžius, Kaimas kryžkelėje, 38 p.).

Rusų komunistų partija ir jos iškamša Sovietų Sąjunga perka iš Amerikos kviečių ir rugių už 1 bilijoną dolerių. Dabar jau, Chruščiovo žodžiais tariant, Sovietų Sąjunga pasivys Ameriką!

J. Avyžius kai kieno ok. Lietuvoje vadinamas naujuoju „Donelaičiu“. Mes jį tiksliau pavadintume „duoneliautoju“. Ir štai dėl ko: to jis užsipelno savo romanu „Kaimas kryžkelėje“, kurio teiginių tikrumą patvirtino autoriui „valstybinės“ premijos suteikimo faktas.

Štai tik keletas išrašų:

„Darbadienio tabakui neužtenka“, 8 psl.

„Dabar tėvas tikrą sūnų parduotų“, 13 p.

„Tėvas dėl duonos kąsnio kėlė revoliuciją, kraują liejo, o sūnui neužtenka bet kaip pavalgyti. Jam jau mokėk po du tūkstančius per mėnesį, duok „Zimą“, samdyk tarnaitę, auklę, aprenk jo žmoną šilkais, kotikais. O tūkstančių nemokėsi — nešauks „Valio!“, 42 psl.

„Utelės, bral, mūsų kapitalas“, 42 psl.

„...palyginus su gyvenimu kolūkyje, lagery (Sibire — J. J.) esąs tikras rojus“, 46 p.

„Dar negimė žmogus, kuris būtų sotus oru ir gražiais žodžiais“, 88 p.

„Pirmiausia žmogui reikia duonos, o ne tuščių žodžių“, 47 psl.

„Visi vagia. Mes iš valstybės, valstybė iš mūsų“, 247 psl.

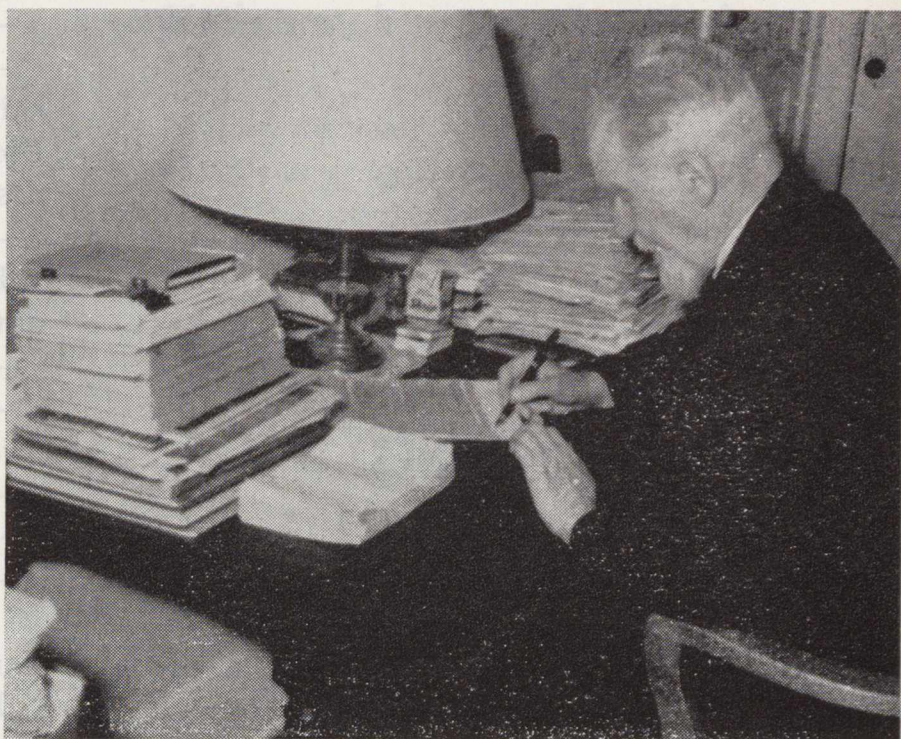
J. J.

MYKOLAS BIRŽIŠKA

Jau 10 metų praėjo nuo Mykolo Biržiškos mirties. Sustodami nors valandėlei pagerbti jo atminimo, šiais keliais vaizdais iš jo gyvenimo prisimename jo turiningą ir gausią kultūrinę ir visuomeninę veiklą.

Prof. M. Biržiška died 10 years ago (1962) in Los Angeles. Some photos are shown from his eventful life on this page. (Bottom left: leading a Lithuanian delegation to Helsinki, Finland, in 1933; with honorary consul there, Dr. Ragnar Oeller.),

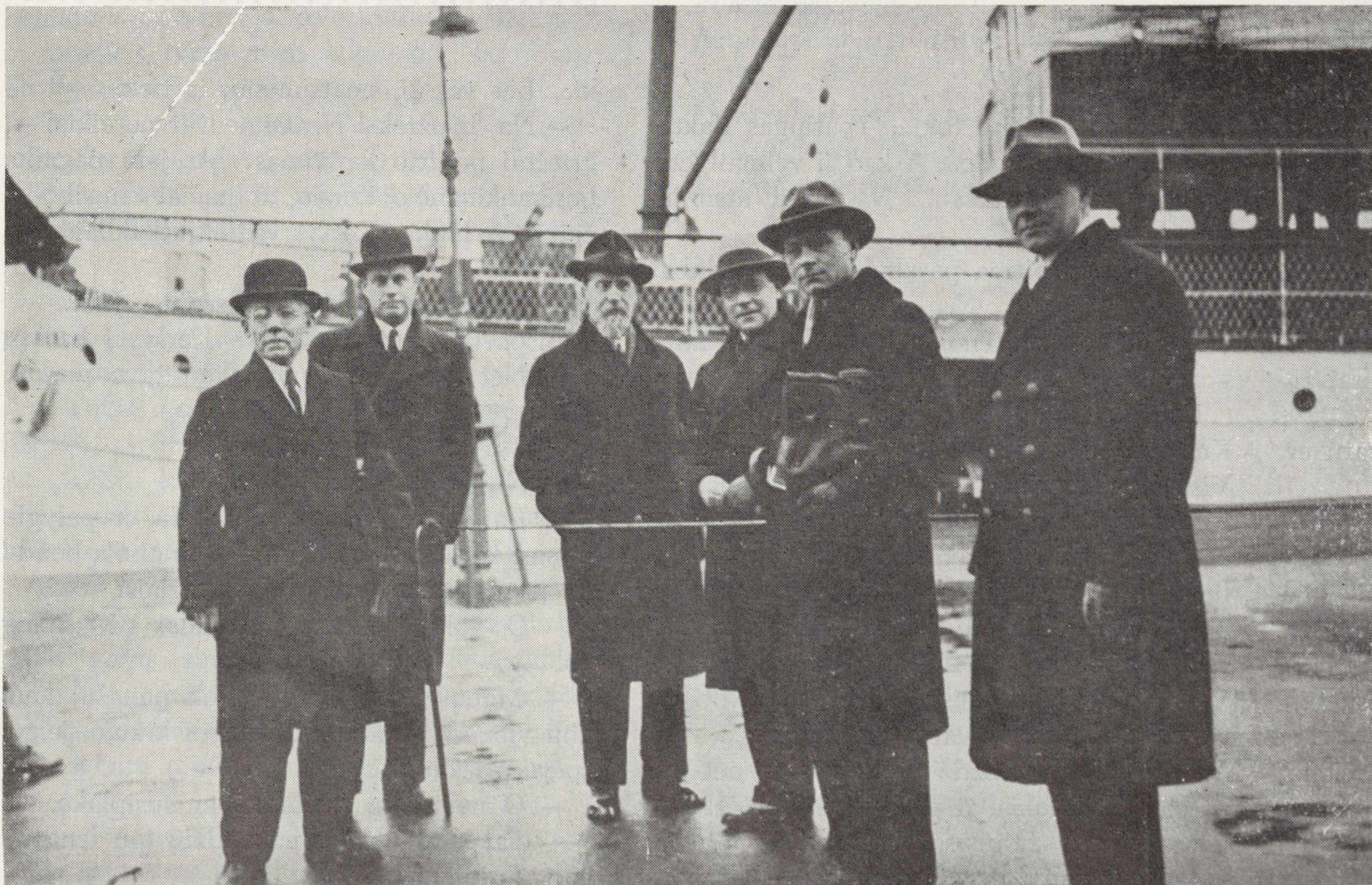
Prof. M. Biržiška prie rašomojo stalo savo namuose L. A.

Amerikos liet. visuomenės sudėtos aukos M. Biržiškai įteikiamos Los Angeles mieste. Komiteto nariai, vidury prof. M. Biržiška su žmona.

Prof. Mykolas Biržiška Vasario 16 minėjime Los Angelėse.

1933 metais prof. Biržiškai lankantis Suomijoje, Hesinkyje. Su lietuvių delegacija dr. Ragnar Oeller, Lietuvos garbės konsulas, didelis lietuvių draugas (miręs 1960).

M. Biržiška LD dešimtmečio minėjime taria sveikinimo žodį.

VABZDŽIŲ GIMINĖS

Smuklė buvo tuščia. Jei du trys sėdi prie baro, argi tai biznesas? Iš nuobodumo snūduriuoja bartenderis, ir anie trys apsnūdę.

Kažkaip ne laikas dar: nei sutemos, nei įsibėgėjęs sezonas. Tebejauchiamas atostoginis vasaros išsiblašymas. Nėra rimto susikauptimo nei nuotaikos.

Staiga smarkiai sugirgžda durys (tiksliau pasakius, automatinė durų spyruoklė). Visi išgirsta ir visi atsisuka durų link. Energingai įžengia visai naujas, niekad nematytas pilietis. Skubiai eina prie baro. Plačiai išskepti rankas, lyg norėdamas apglėbti.

— Nugi, sveikas! Sveikas, kapitone! Kaip gi tu čia?

Kapitonu pagarbintas abejingai žiūri ir nei žodžio.

— Argi nebepažintum jau? Tiesa, daug metų... Juk po Vokietijos nesimatėm dar?

Iš lėto pasigirsta žodžiai:

— Veidas kaip ir matytas, bet pavardės, nors užmušk, nebeatsimenu...

— Nugi, Keršys! Antanas Keršys!

— A-a... Tikrai, kad tas pats... Malonu susitikti, — plačiai nusižiovauja ilgai tylėjusi ir dabar pajudinta burna.

Keršys kloja ant baro penkinę.

— Tai ką tau?

— Ką tik nori, tik ne brudo. Juk gerai žinai, kad dypukai ne bet ką geria...

— Bartenderi, du konjako ir du cigarų už kvoterį!

Keršys, įsitikinęs, kad gerai pataikė, drąsiai pereina į pokalbį.

— Na, tai kaip gyvenam? Pasakok! Gal ir pavardę jau pakeitęs? Juk dabar madoj. Gal koks nors Shick ar Smith?

Vadinamas kapitonu tartum teisinosi, tartum atsiprašinėjo.

— Labai nenorėjau, bet, žinai gi, turėjau... Niekas čia kaip reikiant neištaria *Ščerbavičius*. Įsipyko, kai visaip kraipo...

— Na, tai kokia dabar?

— Simpson...

— Gal ir ne blogai, bet vis dėlto ne tai, kaip buvo. Kažkas svetima ir ne prie širdies. Dievaži, jei girdėčiau taip tariant, niekad nesuprasčiau, kad čia apie tave kalbama...

— Priprasim... Prie daug ko jau pripratom.

Keršys nutylėjo. Jam visada nemaloni būdavo ta tema. Jis pasuko kita kryptimi.

— Na, o kaip kiti pasilaikymai?

— Negaliu nusiskųsti — ne blogai. Tik štai *išijas* kankina. Juo toliau, juo blogiau...

— Toks jaunas, ir išijas?

— Nepamiršk, kad apkasai, frontas...

— Tisa, tiesa! Juk tu savanoris, kraują liejai dėl tėvynės ir žaizdų nemaža parsinešei. Du Vyčio Kryžius turi...

Kapitonas griežtai sustabdė.

— Nemėgstu, kai perdeda! Jei tik savanoris, tuojau kraujas ir baisiausios žaizdos... O aš, įsivaizduok, nei kraujo neliejau, nei žaizdų neparsinešiau. Pavargti, tiesa, teko. Ir baloj pagulėti, ir šaltyje dantimis pakalenti, ir, na... Dabar aš statau!

— Nei biesol! Kol penkinė nepramušta — mano fundas!

Kapitonas nusileido. Keršys paklausė:

— O tu pas daktarus buvai? Savaime suprantama, pas gerus daktarus?

— Kodėl dabar nei iš šio, nei iš to toks keistas klausimas?

— Kaip tai nei iš šio, nei iš to? Nugi dėl tavo išijo!

Klausiamasis paniekos gestu numojo ranka. Labai nenorom atsakė.

— Dėl mano išijo... Et, verčiau jau tylėti, jeigu tokiom temom kalbėti.

Keršys energingai atakavo — ne tiek žodžiais, kiek judesiais.

— Kodėl neverta? Verta ir labai dar verta!

— Na, buvau, jeigu nori! Daugelį gydytojų aplankiau...

— Ir kas?

— Nieko...

— Bet pas vieną tokį... Ypatingas daktaras... Savotiškai gydo... A kad jį velniai! Dabar pavardę pamiršau... Na, greit atsiminsiu! Ar esi buvęs?

— Taigi tu pirma pasakyk? Argi aš dabar žinau?

— Pala, pala... Tuoju! Bet koks daktaras — retas! Iš vieno karto kaip ranka nuima!

Raitėsi, kamavosi Keršys ant sėdynės. Kumščiu daužė į barą, pirštais barbeno. Visokiausias grimasas išdarinėjo: Čia panašu į komiką, čia į tragiką.

— Na, kad jį kur biesas! Va, va, ant pat liežuvio galo stovi, o pagauti negaliu...

— Tikai keista pavardė... — ironiškai žiūrėjo kapitonas.

— Ne, nėra ji keista. Gal net savotiškai paprasta. Tokia iš vabzdžių giminės...

— Sakai, iš vabzdžių giminės ir net paprasta? Tai kokia gi galėtų būti? Gal Uodas, Širšonas, Drugys, Bimbalas?..

— Ne ir ne! Iš tikrųjų paprasta — labai aiš-

PASAKA APIE UŽBURTĄ SMUKĄ

Kadaise tolimame krašte gyveno mažas, labai muzikalus berniukas. Jis buvo vienas iš tų nuostabiųjų vaikų, kurie labai retai sutinkami pasaulyje. Berniukas mokėjo groti visais instrumentais, komponavo simfonijas, kūrė operas, dirigavo žymius orkestrus.

Koncertų salės būdavo perpildytos, žmonės beveik mušėsi dėl vietų. Miestai pasipuošdavo vėliavomis ir gėlių vainikais, kai jis su tėvu atvykdavo. Karaliai, vyskupai ir didikai kviesdavo jį pas save į svečius. Kiekvienas juo stebėjosi, jį garbino ir norėjo pamatyti. Lieknas šviesiaplaukis berniukas juodo aksomo drabužiais, stovėdamas ant aukštos kėdės, kad žmonės jį geriau galėtų matyti, atrodė liguistas ir silpnas. Ilgos kelionės, nuolatinis grojimas ir vėlyvi vakarai jį taip iškamavo, kad vieną dieną berniukas sunkiai susirgo.

Praėjo eilė metų. Berniukas išgijo ir užaugo. Mirus jo tėvams, jis vėl panorio keliauti

ki... Bet va, gi, neatsimenu, ir tiek.

— Na, ir užteks! Neatsimeni ir nereikia! — griežtai nukirto kapitonas. Ar jam pagailo besikankinančio Keršio, ar pačiam nusibodo žiūrėti ir laukti. Keršys vistiek atkakliai spyrėsi.

— Palauk, palauk! Jau baigiu... Jau!..

Visom keturim atsitrenkė Keršys į barą.

— Net prakaitas išpylė, kad tave perkūnėliai...

— Tai kokia gi?

— Nugi Mašalaitis!

— Kaip, kaip... Mašalaitis? Na, ir palyginimas, kad tave kur kelmai! Kas gi čia bendra ar gimininga su tais vabzdžiais?

— O - o! Labai daug! Mašalas - Mašalaitis.

— Mano protu gal tik tiek panašu, kad abu vienodai nuleidžia žmogui kraujo, jeigu spėja prisičiulpti.

— O man taip susijungė ar susiplakė...

— Tai ir kandis su užkandžiu tau lengvai gali susiplakti?

po pasaulį ir groti koncertuose. Bet žmonių dėmesys ir interesas buvo pasikeitęs. Jam sergant tiek metų, įvyko daug įvairių atmainų ir pasikeitimų, o nuostabių gabumų berniukas buvo pamirštas, niekas net jo vardo nebeatsiminė.

Visai nusivylęs, jaunas muzikas nebežinojo ką bedaryti. Muzikas buvo jo visas gyvenimas, be jos jis mieliau norėjo mirti. Taigi vieną dieną, nuėjęs į kalnus, jis užlipo ant pačios aukščiausios viršūnės ir sušuko:

— Kalnų dvasia, kuri čia viešpatauja ir visus vėjus valdai, išklausk mano maldos!

Taip, kiek tik balso turėdamas, jis šaukė tris kartus, ir staiga iš kalno gelmių sudundėjo galingai:

— Ko tu nori, mirtingas žmogau? Kam tu drumsti amžinos ramybės dainą?..

— Kalnų dvasia! — Vėl sušuko muzikas: — visą gyvenimą vizijose aš vis girdėdavau tavo paslaptingąjį balsą. Tu buvai mano įkvėpimas, tau aš kūriau savo simfonijas. Mano gyvenimas nebeturi prasmės — leisk man dabar mirti!

— Šito aš negaliu tau padaryti, — vėl suaidėjo kalnų dvasia, — aš nevaldau gyvybės ir mirties. Bet aš tau galiu įvykdyti vieną norą. Pasakyk man, ko tu pageidauji?

Jaunuolis pagalvojo ir atsiliepė:

— Kalnų dvasia, paversk mane į medį.

— Grįžk atgal į slėnį, ir tavo noras bus įvykdytas... — atskambėjo galingas balsas iš gilumos.

Jaunas muzikantas nusileido į slėnį ir atsistojo miške tarp medžių, tarp senų ir išsikreivėjusių medžių. Staiga jis pasijuto kaip suakmenėjęs. Jo kojos prikibo prie žemės ir pasidarė šaknys, rankos pakilo į viršų ir tapo šakomis. Taip jis paliko stovėti girioje, nieko nejausdamas, nebegirdėdamas ir nebematydamas, bet jo siela liko gyva medyje, ir muzikas buvo visai laimingas, be norų, be ilgesio ir be sapnų...

Praėjo daug daug metų.

Kartą atėjo į girią medkirčiai ir nustebo, atradę didžiulį žalią medį su milžiniška karūna.

— Koks gražus ir savotiškas medis, kas per puikumas, tarytum visos girios karalius būtų. Net ir kirsti tokį gaila, — tarė vienas kirtėjas.

— Tokio medžio ir aš dar niekur nebuvau užtikęs, — atsiliepė antrasis darbininkas. — Aš pažįstu kaime vieną seną dailidę, kuris dirba muzikinius instrumentus. Aš manau, kad šis medis jam galėtų praversti.

Tokiu būdu nukirstas ir į lentas supiautas medis pateko pas žymųjį dailidę, kuris dirbo labai gerus smuikus, turinčius nuostabiai melodingą skambesį. Ir dabar dar yra pasaulyje keletas tokių užburtų smuikų. Bet jie randami retai ir yra labai brangūs.

ADA KARVELYTĖ

Kas sugrąžins

*Pavasarij ant tavo kapo
Žydės vėl jazminai —
Mylės žiedus balta plaštakė,
Kaip aš tave kadais...*

*Kas sugrąžins man tavo žvilgį
Ir laimę tų dienų —
Aš kaip beprotė, išsiilgus,
Tave sapne šaukiu...*

*Kapai, kapai jūs tolimieji,
Kapuos širdis gyva —
Širdis pavasarij mylėjus,
Nemirs jau niekada...*

Klausinėju širdies

*Nuliūdo skruostai,
Išblėso aistra,
Atvėso degančių lūpų ugnis.*

*Esu lyg vieniša
Pušėlė pakelėje,
Nuplakta vėjų audros...*

*Išsigandusi dairausi,
Ir klausinėju širdies:
Ar dar ateis pavasaris?..*

Pravažiuojant

*Riviera, Nica, Monte Carlo, —
Ekspresas nešasi žaibu...
Mažytę tėviškę, lyg sapną,
Čia šitoj pasakoj regiu...*

*Gražuolė saulė, tartum auksu,
Smiltelėm žaidžia pajūriais...
Jaučiu, širdis nurimus klausos —
Dainuoja jūra ir kalnai...*

*Riviera, Nica, Monte Carlo, —
Ekspresas nešasi žaibu...
O mėlynas dangus kartoja:
Ne tuo keliu, ne tuo keliu...*

Nedovanok man rožės žiedo

*Nedovanok man rožės žiedo,
Rytoj nuvys lapeliai jos —
Ir vėl sakysim: laimė dingo,
Ir vėl širdis viena svajos...*

*Pavasariai ne amžiais žydi,
Trumputė jų žiedų daina —
Ak, nekalbėkim apie meilę,
Ir nesakyk daugiau "Miela..."*

*Nedovank man rožės žiedo,
Rytoj nuvys lapeliai jos...
Ir vėl sakysime, kad laimė
Tik aidas skambančis dainos...*

Ką tylą sakys

*Liudesį myluosiu ir ilgai dar lauksiu,
Kolei vėl regėsiu mėlynas akis —
Niekam nesakysiu, nieko nebeklausiu,
Tik pasiklausysiu, ką tylą sakys...*

*Patikėki, niekas niekas niekados jau
Nežinos, ko verkia ta maža širdis —
O žinau, to žodžio man nebekartosi,
Liepsi tik klausytis, ką tylą sakys...*

*Naktys sidabrinės, žieduose apsvaigę,
Tylų mano skausmą žvaigždėmis apkris...
Verks, raudos gitaros ilgesingą gaidą —
Aš pasiklausysiu, ką tylą sakys...*

*Baltos orchidėjos, azalijos, rožės,
Čia žydės kas dieną ir kas dieną vys...
Prisiminus bailiai man sakytus žodžius,
Aš pasiklausysiu, ką tylą sakys...*

Plakatas Vokietijoje, skelbiąs Grandinėlės šokėjų koncertą Stuttgarte.
Bill announcing the concert of Grandinėlė dancers in Stuttgart.

Sonntag, 13. August '72
Beginn: 15 Uhr
STUTTGART-KILLESBERG, Freilichtbühne

GRANDINĖLĖ Studenten-Volkstanz-Ensemble
aus Cleveland, Ohio, USA
präsentiert:

**Litauische
Volkstänze**

Sonntag, 13. August '72
Beginn: 15 Uhr
STUTTGART-KILLESBERG, Freilichtbühne

Grandinėlė Vak. Vokietijos prezidentūros sode su prezidento Heinemann spaudos direktorium (priešais, kairėj) ir vadovu L. Sagiū (dešinėj).

Grandinėlė members acting as Lithuanian cultural representatives during a reception at West Germany's Presidential Palace.

Clevelando tautinių šokių grupė

"GRANDINĖLĖ" EUROPOJE

Ingrida Bublienė

Šių metų rugpiučio mėnesyje Clevelando grakščių šokėjų grupė "Grandinėlė" koncertavo Anglijoje ir Vokietijoje.

Šios grupės koncertai žavėjo anglus bei vokiečius ir priminė jiems, jog lietuvių jaunimas, nors ir kitoj pusėj Atlanto gyvendamas, neužmiršo savo tėvų papročių, o priešingai, juos puoselėja ir jais didžiuojasi.

Pirmasis Grandinėlės koncertas įvyko Londone, Commonwealth Instituto salėj. Į Londoną Grandinėlę pakvietė Didž. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Bendrovė.

Po šio koncerto "Europos Lietuvio" redaktorius K. Barėnas

sužavėtas pareiškė: "Jūsų programa tokia spalvinga, tokia įvairi, kad tikrai verta dėmesio."

Anglai šiuo koncertu buvo tiek sužavėti, kad kiekvienas iš eidamas stengėsi kiekvieną iš šokių bent iš arčiau pamatyti ir jiems bent trumpą padėkos žodelį tarti.

Antrasis koncertas Anglijoje įvyko Manchestery, ukrainiečių salėje, kur dar pusvalandį prieš koncertą gana erdvi salė jau nebetalpino žiūrovų. Manchesterio lietuviai, dėkodami Grandinėlei už tokį puikų koncertą, įteikė jos vadovams tautiniais motyvais dekoruotą lėkštę su sekančiu įrašu: "Už jūsų didelę meilę tauti-

Ingrida Bublienė (čia spausdinamo rašinio autorė) ir Aleksandra Sagienė kalbasi su JAV konsulu Thomas Scanlon Stuttgarte.

Ingrida Bublienė, author of the article herewith published, and Aleksandra Sagienė are interviewing Th. Scanlon, the US consul in Stuttgart.

niam menui ir pasišventimą garbinant Lietuvos vardą kitataučių tarpe skiriam šią dovaną."

Pirmasis koncertas Vokietijoje vyko Bonoje kultūrinės savaitės rėmuose. Čia prieš koncertą Grandinėlė buvo oficialiai priimta Bonos burmistro Michael Hitz. Tą dieną burmistras savo rūmus paskyrė lietuviškai dainai ir šokiams. Rotušės aikštėje tą vakarą Grandinėlę stebėjo minios žmonių. Po koncerto burmistras pareiškė, kad pirmą kartą matęs tokius lietuviškus šokius ir jais esąs sužavėtas.

Bonos laikraštis "Bonner Stadt-anzeiger" sekančią dieną įsidėjo didelę Grandinėlės nuotrauką su užrašu: "GINTARO GRANDINĖLĖ PRISIMENA SAVO GIMTAJĄ ŽEMĘ" Laikraštyje tilpo ir puikus programos aprašymas, kuriame grupė lyginama su gintaru, vienu iš brangiausių Baltijos krantų turtų.

Grandinėlė Bonoje aplankė ir Vokietijos prezidento rūmus, kur buvo prezidentūros atstovų iškilmingai priimti. Iš čia vyko prie Baltijos jūros, kur Timmendorfer Strand viename gražiausių viešbučių atlikome programą. Po šio koncerto Hamburgo televizijos atstovai buvo taip sužavėti šokiais, kad sekančią Grandinėlę filmavo ir rodė per visas Vokietijos stotis.

Sekantis koncertas Hamburge universiteto auditorijoje, Auditoria Maximum, salėje praėjo taip pat su dideliu pasisekimu. Čia žiūrovai kiekvieną šokį palydėjo audringais plojimais.

Grandinėlė ir čia buvo oficialiai priimta Hamburgo senato direktoriaus Carl Heinrich Bonnet. Tą proga jis perskaitė oficialų senato raštą, džiaugdamasis, kad būdami Amerikoje lietuvių kultūrą kultivuojam ir palaikom. Šį įvykį Hamburgo laikraštis "Hamburger Abendblatt" užfiksavo gražia nuotrauka senato direktoriaus susitikimą su šokėjais.

Vykstame į Vokietijos pietus. 2000 žiūrovų plojo Grandinėlei Stuttgarde, Gillerberg parke. Šokius stebėjęs JAV konsulas Thomas Scanlon buvo taip sužavėtas, kad grįžęs į namus žadėjo rašyti laišką Valstybės Departamentui, kaip Grandinėlė puikiai atstovavo Ameriką šiame krašte.

"Stuttgarter Zeitung", laikraštis kitą dieną įsidėjo didelę foto nuotrauką su aprašymu, kurio štai kelios mintys: "Pasaulio garso grupė iš Clevelando. Ji užsitaravo ši meną pažįstančios publikos audringo pritarimo ir buvo vis kviečiama pakartotinam pasirodymui."

Kitas laikraštis, "Stuttgarter Nachrichten", irgi įsidėjo didelę nuotrauką — mergaitės šoka Kuskinėli. Šio laikraščio komentarai: "Spalvingą, džiaugsmingą ir pilną temperamento lietuvių tautinių šokių pasirodymą pergyveno sekmadienio popiečio žiūrovai atvirame stadijone Stuttgarto parke. Daugelis šokių vaizdavo krašto tradicijas, kurios vaizdžiai atsispindėjo kiekviename šokyje. Ši

Nukelta į 22 psl.

Jaunieji Anglijos lietuviai pasiruošę sveikinti Grandinėlę.

Young Lithuanian in Britain are greeting the Grandinėlė Ensemble.

AUKSO KASYKLOS ARBA GYVASIS DINOZAURAS

Mokytojų studijų savaitės mintimis besidalinant

Lituanistinės mokyklos uždavinys — subrandinti jaunuolių sąmoningų lietuvių

Ignas Medziukas

JAV ir Kanados lituanistinių mokyklų mokytojai rugpiūčio 6-12 dienomis buvo susirinkę į VI-tąją studijų savaitę Dainavoje pasidalyti mokymo patirtimi, paieškoti naujesnių metodų, pasinformuoti dėl mokslo priemonių ir apskritai lituanistiniais klausimais. Pranešimuose ir diskusijose buvo liečiamos sritys: skatinantieji pavyzdžiai, tautinis auklėjimas, lituanistinis mokymas ir bendroji lituanistinė informacija.

Skatinantieji pavyzdžiai. — Devynioliktojo šimtmečio daugelis sveitintaučių kalbininkų (A. Schleicher, A. Bezzenberger ir kiti) domėjosi lietuvių kalba, jos mokėsi, tyrinėjo, rašė mokslinius darbus. Mūsų laikais lietuvių kalbai dėmesys dar didesnis. Vienas iš tokių kalbininkų, pats gražiai išmokęs lietuvių kalbos, yra Pennsylvania valstybinio universiteto profesorius William R. Schmalstieg. Jis, dalyvaudamas mokytojų studijų savaitėje ir atsakydamas į klausimą, kodėl jis vis tebesimoko lietuvių kalbos, išskėlė, kad lietuvių kalba esanti labai mažai nutolusi nuo indoeuropiečių prokalbės, jos formos išlikusios mažai pasikeitusios. Ji yra konservatyvi, bet kartu ir moderni. Jo žodžiais, lietuvių kalba yra aukso kasyklos kalbininkams arba dar vaizdingiau — gyvasis dinosauros.

Prof. A. Klimas įdomiai pasakojo, kad rašydamas lietuvių kalbos vadovėlį "Introduction to Modern Lithuanian", dažnai palaikęs ryšius su prof. Schmalstiegu. Kartą jis rimčiau susirgęs prašė prof. Klimą: "Jeigu numirčiau, tai įrašykite ant mano kapo pastatytam paminkle: ... mirė rašydamas lietuvių kalbos gramatiką...

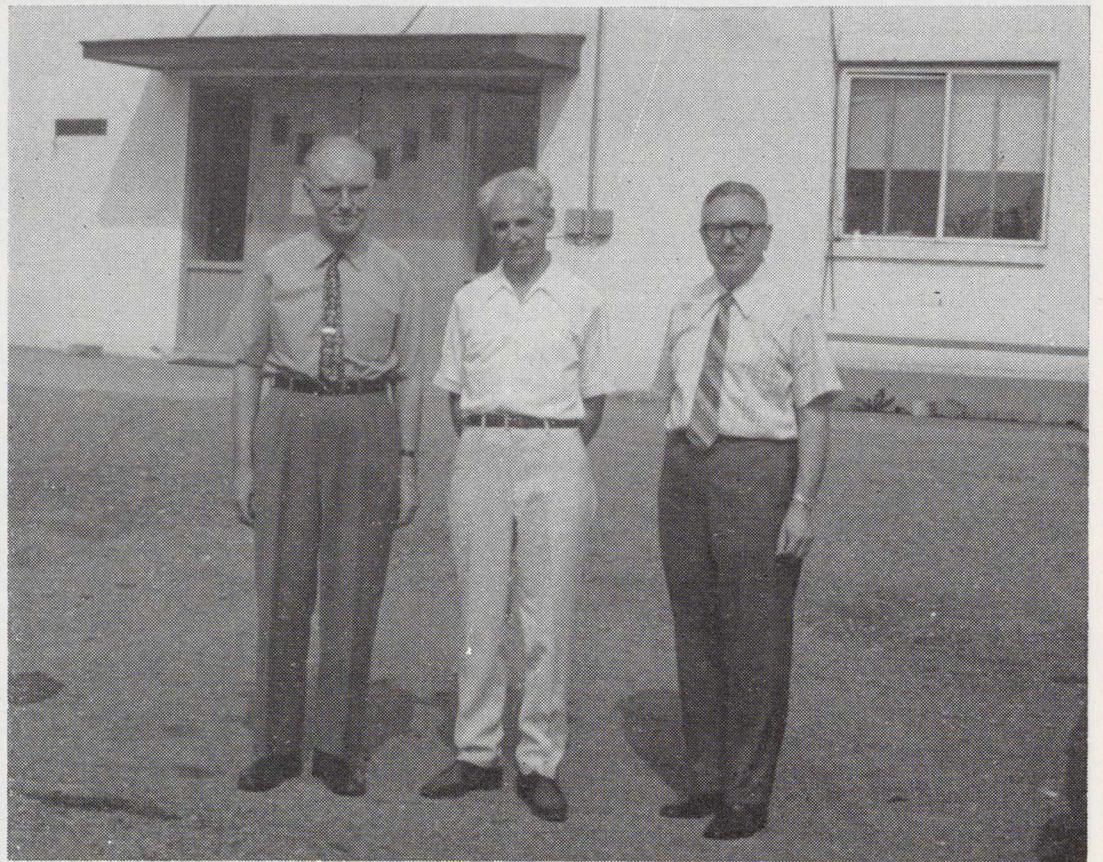
Tenka stebėtis, kad lietuvių tėvų vaikai jau nebemoka lietuvių kalbos. Bet iš kitos pusės dar labiau tenka nustebti, kai sutinkame kitataučius, kurie gana taisyklingai jos yra išmokę. Štai Richardas Saxton, jaunuolis iš Clevelando, studijų dalyviams padarė didelio įspūdžio, gražia lietuvių kalba paaiškindamas, kaip ir kodėl šios kalbos išmokę. Girdėdamas lietuviškai kalbant, norėjęs suprasti. Mokęsis iš knygų ir kalbėjęs praktiškai, susiradęs lietuvių draugą. Dėl ateities planų pasisakė norįs būti lietuviu pranciškonu ir padaryti Ph. D. iš lietuvių kalbos. Kai kurie dalyviai prisiminė, kad ir jų vietovėse yra panašių pavyzdžių. Studijų dalyviai buvo nuomonės, kad prof. Schmalstieg ir jaunuolis Saxton būtų labai

naudinga pakviesti į tas vietas, kuriose yra platesnis lituanistinių mokyklų tinklas. Jų pasirodymas ir tartas žodis mokiniams turėtų patikinti reikšmės mokytis lituanistinių dalykų. (Neseniai spaudoje buvo žinutė, kad spalio mėn. prof. Schmalstieg, lydimas JAV Švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūno, lankysis lituanistinėse mokyklose Chicagoje).

Dar reikėtų paminėti, kad pasikutinę studijų dieną Dainavoje buvo apsilankęs Kento valst. universiteto prof. John Cadzow, besidomintis lietuvių senosios emigracijos etniniu palikimu. Pasakojama, kad jis suradęs Texas valstybėje gyvenvietę "Lietuva" Iš to daroma išvada, kad buvo apsigyvenę ankstyvesnieji lietuviai emigrantai. Sveikintina prof. Cadzow incatyva įvedant Kento universitete lietuvių kalbą ir suorganizuojant 3000 tomų lietuviškų knygų biblioteką.

Tautinis auklėjimas. — Neužtenka, kad jaunuolis lietuviškai kalbėtų, pagrindinis uždavinys — jį subrandinti sąmoningą lietuviu. Tai svarbiausias lituanistinės mokyklos mokytojo įsipareigojimas. Kad mokytojui šis užsimojimas pavyktų, kalbėjusio šia tema dr. J. Girkniaus nuomone, mokytojas turėtų laimėti mokinių simpatijas. Prelegentas kėlė tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo reikalą, dalyvaujant bendruose pokalbiuose, išsiaiškinant, kokios kokios pagalbos vieni iš kitų gali tikėtis. Vadovėliai neturėtų būti perkrauti. Lietuvių kalba turi skambėti ne tik mokyklos klasėje, bet koridoriuose ir kieme. Jaunimas bet kuria kaina turi būti įpratintas lietuviškai skaityti. Tėvų pagalba ruošiant pamokas yra būtina reikalinga. Kiekvienos tautos emigrantams lemta ištautėti, bet mūsų tautinis auklėjimas remiasi tikėjimu išlikti tautiškai gyvais.

Jauno Chicagos lituanist. aukštesniosios mokyklos mokytojo R. Černiaus nuomone, lituanistinės mokyklos mokytojas sėkmingai atliks savo uždavinį tik suradęs vidurkį tarp didelio skrupulingumo, laikantis einamo kurso, ir žaidimo. Mokykloje statomi perdideli reikalavimai gali iššaukti pasipriešinimą ir neigiamą reakciją, permaži — nuvertinti mokyklą ir jos atliekamą darbą. Svarbus pagrindas pati šeima, kurioje jaunuolis auga. Tačiau kalbant apie Lietuvą, vengtina perdidelio idealizavimo ir šio krašto, kuriame jaunuolis gimęs, peikimo, nes tai sukeltų abejingumą. Geras lietuvis yra lojalus šio krašto pilietis. Kiekvieno jaunuolio tautinio

Dainavoje studijų savaitės metu iš k. į d.: prof. A. Šešplaukis-Tyruolis — rašytojas, vertėjas, vadovėlių autorius, J. Plačas — švietimo tarybos narys lituan. pradžiosmokyklų reikalams, ir Ign. Medziukas, lituan. inspektorius JAV vakaruose, čia spausdinamo rašinio autorius.

Three participants of Week of Studies for Lituanistic teachers.

apsisprendimo problemos spręstinos individualiai, kaip matematikoje lygtys su keletu nežinomųjų.

Aplinka, kurioje lietuvis jaunuolis auga, yra labai nepalanki jo asmenybės ugdymui. Tėvams uždedamos sunkios pareigos atsverti prieš televizijos ir kitų veiksmų peršamą bei idealizuojamą blogį. Prof. Aldonos Augustnavičienės pasisakymu, lietuviškose mokyklose turėtų būti įvestos moralinio auklėjimo pamokos. Į tai turėtų rimtą dėmesį atkreipti mokyklų kapelionai. Moralinis auklėjimas turėtų būti rišamas su tautiniu. Jaunuolių reikia nuteikti Lietuvos grožio, kalbos ir tautinių tradicijų romantika. Bet pagrindinė atsakomybė, jos nuomone, tenka tėvams.

Lituanistinis mokymas ir drausmė. — Lituanistinėje mokykloje mokytojas susiduria su įvairiom, problemom, liečiančiom mokslo pažangą ir drausmingumą. Mokinio palikimas toje pačioje klasėje dėl nepažangumo turi dvi puses, todėl geriausia šį reikalą spręsti individualiai. Drausmei palaikyti klasėje kenkia blogas tėvų atsiliepimas apie mokyklą ir mokytojus. Būna ir jausminių sutrikimų. Didelės mokyklos dar turi problemų su didelėmis klasėmis. J. Andriulio, Toronto lituanistinės mokyklos vedėjo, kalbėjusio šia tema nuomone, mokytojo sėkmingiausias darbas klasėje, kai joje yra ne daugiau 20 mokinių. Diskutuojant vartojamus mokytojo metodus, prieita išvados, kad reikia žiūrėti atsiekiamų darbo vaisių.

Nusiskusta, kad mažos mokyklos turi daugiau sunkumų, negu didelės. Sunkiau surasti dainavimo ir tautinių šokių mokytoją. Jos yra ir finansiškai nepajėgios. Apie darbo

sunkumus tokioje mokykloje kalbėdamas S. Rudys pažymėjo, kad mokytojui tenka dirbti su dviem ar trim skyriais, paskiriant vieniems rašomuosius darbus, su kitais užsimant žodžiu. Tokiu atveju mokytojo darbas bus sėkmingas, jei jis bus iš anksto sudaręs gerą pamokos planą.

Nemokančių ar silpnai mokančių lietuvių kalbą mokinių mokymas sudaro atskirą problemą. Nusiskusta priemonių trūkumais, kai reikia dirbti su įvairaus amžiaus bei išsilavinimo mokiniams. J. Čeponkutė, dirbanti Toronte su blogai angliškai kalbančiais imigrantų vaikais, nupasakojo, kaip tie vaikai mokomi tarties: žodžiai ištariami garsiai, kartojant mokytojo ištirimą ar įrekorduotą ištirimą juostelėje. Turtinant žodyną, naujiems žodžiams išmokyti, vartojami paveikslukai, pokalbiai ir žaidimai. Šis metodas galėtų būti pritaikomas ir lituanistinėje mokykloje.

Lietuvių kalba, lyginant ją su anglų, turi didelių garsinių skirtumų. Vaikams, augantiems dvikalbėje sistemoje, susidaro tam tikrų ištirimų sunkumų. Apie tai kalbėdamas prof. A. Klimas pailiustravo pavyzdžiais, išskeldamas, kad didžiausių sunkumą sudaro balsių ir dvibalsių ištirimai. Čia mokytojui tenka gerokai padirbėti, bet nepertempti mokinių.

Lietuvių literatūra lituanistinėje mokykloje, pradedant aukštesniaisiais skyriais, yra pats pagrindinis dalykas. Apie jos dėstymą kalbėdamas rašytojas Vacys Kavaliūnas siūlė jos kursą išeiti išsamiai ir gerai, o rašytojų kūrybą nagrinėjant, visur ieškoti žmogaus, nes žmogus domina ir vaiką ir klasę.

Mokymo sėkmingumui daug pa-

deda mokslo priemonės, vartojamos šio krašto mokyklose, Apie jas (multiplikatorius, prožektorius ir kt.) kalbėjo ir demonstravo Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūnas. Mokykloms, norinčioms tokius aparatus įsigyti, pažadėjo paramą iki 50%.

Informacija kitais lituanistiniais klausimais.— Kalbėdamas apie Lietuvos valstybinių sienų atžymėjimą žemėlapyje, A. Gureckas pažymėjo, kad imama pagrindan 1920 m. sutartim su Rusija nustatytos sienos. Nei lenkų okupacija, užimant rytines Lietuvos žemes, nei sovietinė okupacija sienų iš esmės negali pakeisti. Demarkacijos linija su Lenkija, kaip neturinti jokios juridinės ir praktinės reikšmės, atsisakyta žymėti Lietuvos žemėlapyje.

Mus visus domina gyvenimas Lietuvoje. Ypatingai mums rūpi, ką pergyvena mūsų kūrėjai poetai ir kaip jie savo jausmus išreiškia skaitytojui spausdintame žodyje. Prof. B. Vaškelis, šios srities žinovas, pailiustravo lietuvių kūrėjo kelią, pradedant asmenybės kulto periodu, kada kūrėjas buvo prievartaujamas rašyti panegyrikas ir skleisti propagandą. Rašytojai ir dabar barami dėl nukrypimų, bet jie suranda formas, panaudodami kūrybai gausią tautosaką. Toliau jis kalbėdamas apie okupuotos Lietuvos poeziją, nurodė, kad tik po Stalino eros i poeziją galėjo grįžti lyrika, kurioje apdainuojama gamta, gyvenamoji aplinka, tėvynė, surišant visa tai su pačiu savim.

Daugelį domina lituanistika Vilniaus universiteto bibliotekoje, turinčioje daugiau 400 metų senumo. Ten esama retų rankraščių ir spaudinių. Buvęs gaisras didesnių nuostolių nepadaręs. Biblioteka turi daug leidinių, spausdintų kraštuose už Sovietų Sąjungos ribų. Šią įdomią informaciją patiekė S. Vaškelienė, buvusi šio universiteto bibliotekininkė.

Visų lituanistinių mokyklų darbas yra koordinuojamas Švietimo tarybos, kurioje, jos pirm. J. Kavaliūno pranešimu, eina įtemptas darbas. Spausdinami kirčiuoti vadovėliai: S. Jonynienės "Nameliai mano brangūs" V-tam sk. ir A. Tyruolio "Ten, kur Nemunas banguoja", VI skyriui. Jau paruošta spaudai "Lietuvių kalbos žodynas mokyklai ir namams" (prof. A. Klimo) ir Namų apyvokos žodynas (R. Černiaus). St. Barzdukas baigia parengti "Tautinio auklėjimo vadovėlį", o R. Kinka — Lietuviškai nemokantiems vadovėlį. Kai amerikiečiai buvo supažindinti su lietuviškų mokyklų, veikiančių šiame krašte, sistema, vadovėliais ir kitomis mokslo priemonėmis, jie buvo labai nustebinti ir statė mus pavyzdžiu kitoms etninėms grupėms.

Knygos ir autoriai

V. Krėvės vardo premija — Juozui Kralikauskui

Devintoji V. Krėvės vardo literatūros premija, skiriama kas antri metai Lietuvių Akademinio Sambūrio Montrealyje, už 1970-1971 m. paskirta Juozui Kralikauskui už jo romaną "Vaišvilkas", išleistą 1971. Jury komisiją sudarė: V. Piečaitis, pirm., Daina Kerbelytė, sekr., ir dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, V. A. Jonynas ir dr. H. Nagys.

Anksčiau V. Krėvės premiją yra laimėję šia: J. Aistis, J. Mekas, A. Mackus, V. Ramonas, M. Katiliškis, K. Ostrauskas, A. Vaičiulaitis, K. Barėnas.

— Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija šiais metais skirs \$1000 premiją už mokslo veiklą. Premijos mecenatas kun. dr. J. Prunskis, kuris yra įsteigęs kelių premijų fondą (Apie jį rašėme LD nr. 6). Praėjusiais metais iš to fondo paskirta žurnalistikos \$500 premija. Šiais metais bus skiriamos dvi premijos: mokslo ir žurnalistikos.

Mokslo premijai skirti jury komisiją sudaro: dr. P. Kaladė, prof. dr. J. L. Navickas, prel. dr. V. Balčiūnas, V. Kulbokas, A. Mažiulis ir Paliulis.

Kandidatus premijai gali siūlyti motyvuotu raštu visi. Pasiūlymus siųsti iki š. m. gruodžio 31 d. adresu: Dr. P. Kaladė, 663 East Seventh St., So. Boston, Mass. 02127

Premija bus įteikta 1973 m. LKM Akademijos suvažiavimo metu Bostone.

— Spalio 1 d. Chicagoje įvyko rašytojo Vytauto Alanto 70 metų amžiaus minėjimas, surengtas L. žurnalistų S-gos centro valdybos. Iš Los Angeles pakviestas Br. Raila kalbėjo apie jubilatą. Programoje buvo suvaizdinta "Buhaltėrijos klaidos" ištrauka. Minėjime buvo parodavinėjamas naujas V. A. romanas "Amžinasis lietuvis".

Spalio 22 d. Detroite, kur rašytojas gyvena, žurnalistų s-gos vietos skyrius surengė V. Alanto minėjimą, kuriame kalbėjo dr. K. Karvelis apie sukaktuvinį, o A. Nakas pristatė knygą "Amžinasis lietuvis". Programoje buvo V. Alanto komedijos ir prozos ištraukų.

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Matas Raišupis, **Dabarties kankiniai**. Lietuvos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų kryžiaus kelias pirmojoje ir antrojoje Sovietų okupacijoje. "Krikščionis gyvenime" knygų serija, nor. 8.

Kalbą tikrino V. Kulbokas, įrašus piešė T. Valius, nuotraukas perfotografavo kun. A. Kezys, SJ. 436 p. Kietais viršeliais, kaina \$10 (prenumeratoriams \$5.).

Vytautas Alantas, **Šventaragis**. Istorinis romanas. I t. Išleido Viltis, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Aplankas T. Valiaus. 408 psl. Kaina \$5, kietais viršeliais \$6. Su autoriaus nuotrauka viršelio aplanke.

LIETUVIŲ DIENŲ ŽURNALO RĖMĖJAI IR DOVANŲ LAIMĖTOJAI

1972 m. rugsėjo 17 d. metiniame "Lietuvių Dienų" piknike įvyko dovanų traukimas. Dovanų paskirstyme rėmėjai neprivalėjo dalyvauti piknike, todėl daug tų dovanų gavo iš įvairių miestų.

Traukimui praversti buvo pakviesti: pirm. Jonas Petronis, ir sekr. — Izabelė Simokienė; bilietus traukė 7 mt. mergaitė Bitutė Trotmanaitė. Dovanas laimėjo šie:

I dovana — Zenith TV — Ona Razutienė, Los Angeles, Calif.; ir Julius Vaisniūnas, Caracas, Venezuela (jam pasiūsta TV savi-kaina);

II dovana — dail. J. Pautieniaus paveikslas teko kun. Juozui Tautkui, Omaha, Nebr.; ir III dovana — baterinis radio aparatas atiteko Leonui Kantui, Flatte of Hollywood foto studija).

Kitos dovanos: po dvi plokšteles — Keturi autoriai ir St. Klimaitės liet. dainų plokštelę laimėjo šie: 1. L. Meškauskas, Los Angeles, 2. Bronė Adamson, Pacific Palisades, Calif. 3. Juozas Vitėnas, Washington, DC. 4. Bruno Žemaitis, Santa Maria, Calif. 5. Leonas Bagdonas, Santa Cruz, Calif. 6. S. S. Jankauskas, Woodhaven, N. J.

Knygomis dovanas laimėjo: Vincas Datis, L. A., Calif. Augustas Pranys, Mt. View, Ca., Vincent Foch, Long Beach, Ca., Vladas Bikulčius, Cicero, Ill., August Kish, Pasadena, Calif.

Sveikiname visus laimėjusius ir liekame dėkingi už jūsų ilgametę paramą "Lietuvių Dienų" žurnalui.

A. Skirius, leidėjas

PASISEKĖS 'LIETUVIŲ DIENŲ' PIKNIKAS

LD žurnalo metinė gegužinė buvo visais atžvilgiais pasisekusi. Dalyvavo apie 400 LD skaitytojų ir rėmėjų, atvyko daug svečių net iš San Diego, Long Beach ir kitų tolimesnių Kalifornijos miestų.

Oras pasitaikė labai gražus, piknikautojai vaišinosi ir šnekučavo iki vėlaus popiečio. Susirinkusiems buvo pristatyti naujos redakcinės kolegijos nariai, atsilankę į gegužinę.

Surengti gegužinei reikalinga daug talkininkų. Nuosirdžiai dėkojame šais metais savo darbu prisidėjusiems prie gegužinės pasisekimo: Apolinarui ir Vidai Sajams, Emai Stirbienei, Stasiui Dudai, Adelei ir Algirdui Šatneriams, Juditai Paškauskienei, Bronei Skirienei, Liucijai Zaikenei, Leonui Zalei, J. Petroniui, B. Trotmanaitėi ir I. Simokienei ir Vl. Giliui.

LD žurnalą parėmė, išigydami loterijos bilietėlių ir atsiųsdami auką:

CALIFORNIA —

\$10.00 — Sofija Gorodeckas.

Po \$5.00 — J. Ambrose, B. Adamson, L. Bagdonas, Ann Bernott, A. Bajoras, E. D. Balčėris, M. Balčiūnas, J. Baltrėnas, Rita Bureika, Rita Bureikienė, A. Brazauskas, Dm. Čibas, V. Čekanauskas, M. Česna, S. Casimir Convent, A. Dabšys, V. Datis, Jonas Dalbokas, Stasys Damulis, C. H. Dubickas, J. Grincevičius, C. J. Gordon, Pr Gasparonis, V. Gily, I. Gurčinas, A. V. Jonynas, V. Jasiulionis, J. Jurgilas, MD, M. Juodsnukis, E. J. Jarasunas, J. Kuprionis, D. Kaškelienė, S. J. Kvečas, August Kish, Z. Koronkevičius, Henry Kmitas, Rev. R. Kasponis, P. Kilevičius, J. Kilmonis, L. Kūntas, A. Logucki, E. Liseckas, A. Lukšienė, V. Mikuckis, Dr. A. Monstavičius, J. Miliūnas, D. Mekišius, Ig. Medziukas, J. Matijošaitis, A. J. Milčius, A. Mitkevičius, V. Morkūnas, L. Meškauskas, A. Mažeika, M. Noremas, J. Normantas, A. Norbutas, L. Oksas, Rev. A. Olšauskas, A. Puishes, M. Preikšaitis, J. J. Petrikas, V. Prižgintas, Rev. Theo Palis, Elv. Pamataitis, A. Frieditis, Rev. V. Palubinskas, J. C. Polikaitis, K. Prišmantas, J. Račius, L. Reivydas, V. Rodnite, G. Radauskas, C. Rasimas, J. Rauktys, Is. Sabalis, T. Skaudys, E. J. Swetik, P. Sakas, E. Stirbienė, A. Šukys, V. Šulaitis, J. Švaistas, Mrs. T. Sziklay, V. Sviderskas, A. Sabaliauskas, Ap. Sajus, V. Tamošaitis, C. J. Taberski, V. Foch, V. Usas, Miss A. E. Valys, Emil Veimeris, J. Valiukevičius, Pr. Visvydas, E. Vasiliauskas, A. Zatkus, B. Žemaitaitis, J. Žukas, A. Žygas, J. Žemaitaitis. (Daugiau kitame nr.)

Iš metinio "Lietuvių Dienų" žurnalo pikniko. Iš kairės: A. Skirius — leidėjas ir redakcijos nariai: Dalila Mackialienė, A. Miliukas (anglų kalbos red.), buv. red. Bern. Brazdžionis, meninės dalies red. Pr. Gasparonis. (Nuotraukoje nėra piknike nedalyvavusio red. nario V. Prižginto).

Traditional annual picnic of Lithuanian Days magazine in Burban, Calif. Publisher and some editors.

Foto L. Briedis

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of August 12, 1970; Section 3685, Title 39, United States Code).

1. Title of publication. LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS.

2. Date of filing, 10.25.1972.

3. Frequency of issue. Monthly except July and August.

4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029

5. Location of the headquarters of general business offices of the publishers (Not printers) 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, 90029.

6. Names and addresses of Publisher, editor, and managing editor.

Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.

Editor Mrs. Dalila Mackiala, 1955 Monon Street Los Angeles, Calif. 90027.

Managing editor Juozas Andrius, 1443 Franklin St., Santa Monica, Calif. 90404

7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Drive, Burbank, Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.

9. For optional completion by Publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) [Signed] A. F. Skirius, Publisher

10. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purpose.

x Have not changed during preceding 12 months.

11. Extend and Nature of circulation.

A. Total no. copies printed (Net press run). Average copies each issue during preceding 12 months. — 2500. Single issue nearest to filing date. — 2500.

B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, Street vendors and counter sales. Average no. copies. — 60. Single issue... — 56. 2. Mail subscription — Average no. — 2240; Single issue... — 2269.

C. Total paid circulation. Average.. — 2300; single issue... — 2325.

D. Free distribution (including samples by mail, carrier or other means. 1. Samples, complimentary, and other free copies. Average no. — 100; Single issue — 93.

E. Total distribution (sum of C and D) — Average no. — 2400; Single issue... — 2418.

2. Copies distributed to news agents, but not sold — None.

F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing. — Average no... —

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM

Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.

Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. Stasė Pautienienė; išd. J. Mitkus, 3375 Bennett Dr., Hollywood, Calif. 90068; Programos vedėjai: Vl. Gilyš, P. Jasiukonis, vyr. red. S. Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403 (213) 828-3779.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.

Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto

per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.

Programos vedėjai: Albertas Južkus, 4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210 Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave., Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpieť.

AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų

WHIL Boston, Mass. 02155

Petras Viščinis, vedėjas,

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402 Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje Anglijeje, veikianti nuo 1934 m. bal. m., vedama Stepono ir Valentino Minkų, girdima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m

Boston, Mass. — WLYN - 1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127 Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio 10 val. — 11 val. priešpieť.

Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.

"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00. Visos programos iš

WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M. 7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629 Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje. Įsteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.

Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro

(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius) Programos vedėjas Petras Petrutis.

Transliuojama iš nuosavos studijos 2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629 Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English and Lithuanian

Produced by Anthony J. RUDIS

Listener Participation Program

PHONE 445-6842 and ask a question

Saturday 8 p. m. to 9 p. m.

WXRT-FM 93.1 MHz.

Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa

TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro per WXEN-FM stotį 106.5 mc..

Vedėjas Juozas Stempužis.

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121 Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc

Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Vedėjas — Ralph Valatka

Telefonas: 537-5550.

17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219

Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.

Sekmadieniais 8:15 — 9:05 val. ryto

Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.

17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240

Telefonas: KE 7-9642.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė

WBMI - FM 95.7 mc.

Kiekv. sekmadienį 12 val. — 1 val. p. p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius.

273 Victoria Rr., Hartford, Conn.

Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p. iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc. ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092 232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k. per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg. Vedėjas J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį

nuo 9 iki 10 val. ryto

iš WHBI stoties 105.9 FM banga.

Adresas: Romas Kezys, 62-15 69 place, Middle Village, N.Y. 11379.

Telefonas: TW 4-1288.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius.

Circonvallazione NOMENTANA 162.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.

Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p. Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.

Programas tvarko ir praveda

redakcinis kolektyvas.

Rašyti: "Bendruomenės Balsas"

1203 Green St., Phila., Pa. 19123.

Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc

Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai.

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill R.. Pittsburgh, Pa. 15210

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadieniais 6 val. popiet.

per WCMF-FM, 96,5 mc.

Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580 Wilkins St., (14621); A. Cieminis, vicep.;

R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);

V. Žmuidzinis, išd., L. Laukaitienė, narė

Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A

Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziako

nas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinis. Br. Krokys

V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Šiurilienė.

V. Žmuidzinis.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.

Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00

Programos vedėjas ir direktorius

John D. Adams (Adomaitis).

5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708

Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas L. Stankevičius.

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada

Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio

4 — 5 val. p. p.

Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.

Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.

Visos programos transliuojamos iš

Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas Jonas R. Šimanavičius

175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.

Telefonas: 534-1274.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Įsteigta 1966

WCIN - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

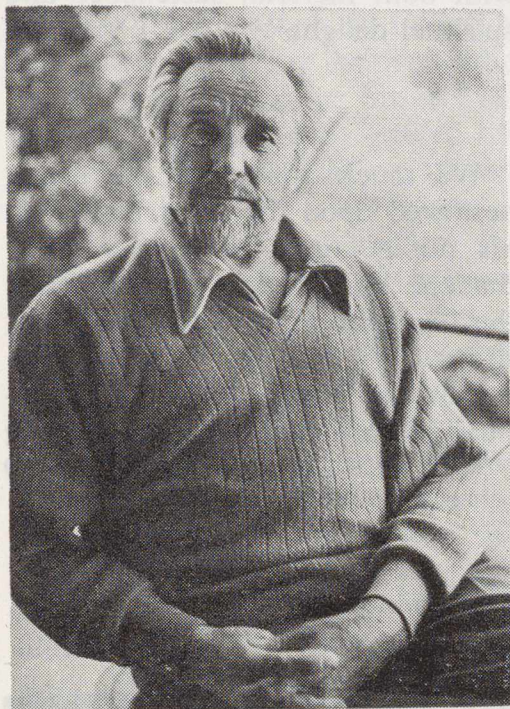
5845 S. Oakland Ave., Chicago, Ill.

Tel. (312) 778-2100 60636

Tolius šlutas, vald. pirm.

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

OCTOBER 1972

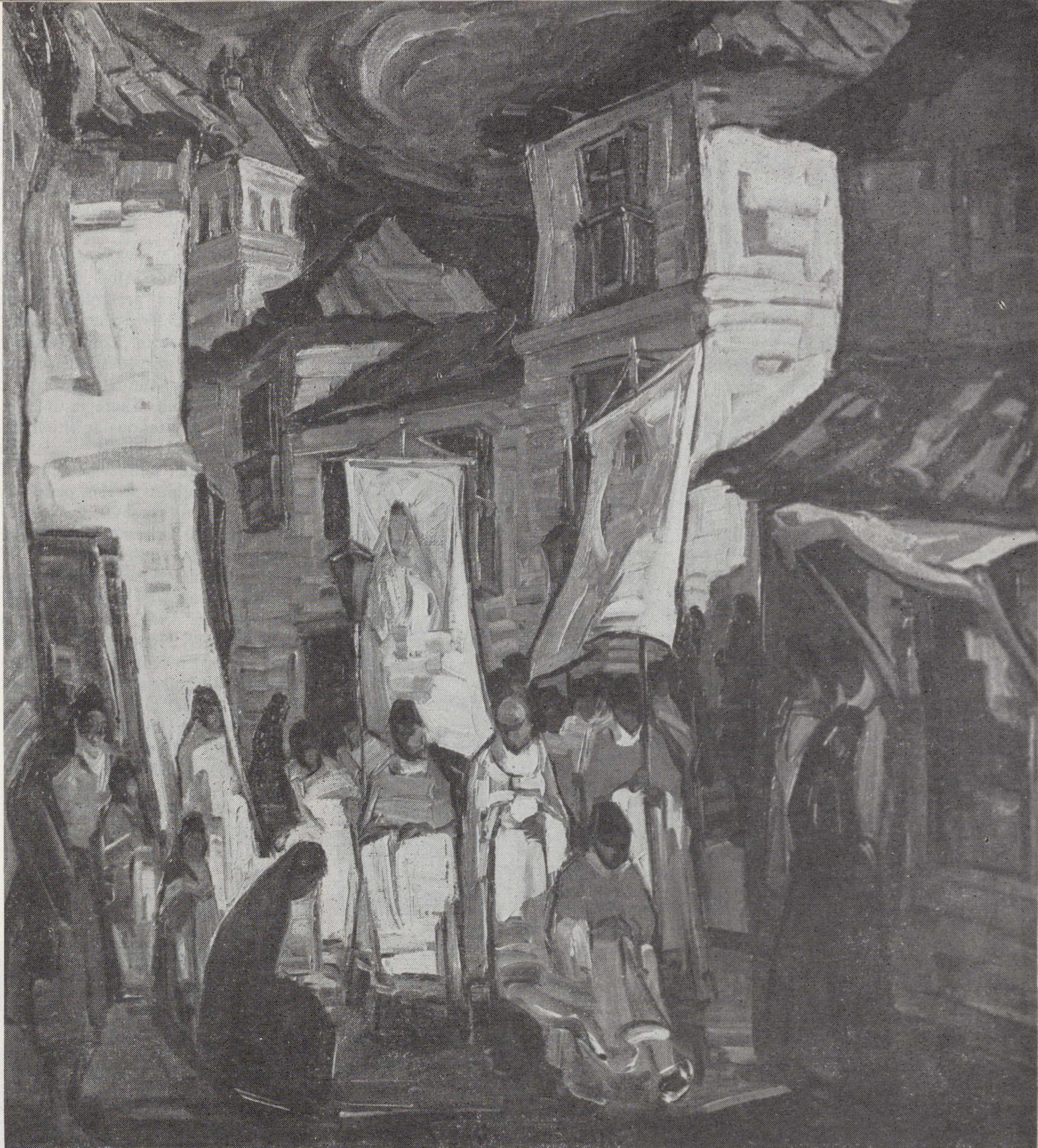
ARTIST JONAS RIMŠA

Jonas Rimša

PROCESSION

Procesija

See article on J. Rimša next page

The Free World is on their Side

Latvians are preparing for their World Latvian Federation Congress to be held in New York on November 18th, the anniversary date of their proclamation of Latvian independence in 1918. Estonians and Lithuanians are also invited to attend, in order to establish closer coordination of the various institutions of the Balts.

The diplomats of the three countries, from Washington and New York, have already had a preliminary meeting in the metropolis on Sept. 29th.

Toward the end of World War I, LATVIA — one of three Baltic Nations — became an independent Republic after the collapse of the Czarist Russian empire. It is a little country of about 2 million people and in territory not much larger than the State of Maine.

For centuries Latvia had been ground between the two giant millstones: Germany and Russia. Having gained its independence in 1918, Latvia became a prosperous and enterprising

free nation of farmers and aspiring intellectuals, but for 22 years only. In 1940 it was occupied by the Soviet armies, a year later by Germany, but since 1945 it has again been subjugated by the Soviet Union.

The iron curtain clamped down and there, behind it, thousands of Latvia's best men: professors, statesmen, lawyers, farmers, etc. were deported to Siberia. Almost none returned. Yet even they who persevered and carried on in their native country, they still remain the hapless victims of oppressive Russian communism, they are persecuted and relentlessly forced to submit to the will of the almighty Party.

Nevertheless, the Latvians carry on their struggle for national existence and do not give up their hopes to prevail over the contemporary onslaught of the soviet colonialism. Latvians know that they are not alone in this struggle for existence: the two other Baltic states are with them, Lithuania and Estonia. They know that all the captive countries as far as the Balkan states are with them. They know that the whole anti-communist world is on their side.

Jonas Rimša

TARE MATAINA / A CABIN IN THE VALLEY
Lūšnelė slėny. Oil/Aliejus, Tahiti

LIFE DEDICATED TO ART

Jonas Rimša in California and his new period of creativity

In an extensive, warm article ("El Diario" of La Paz", Feb. 27, 1972) praise and gratitude is proffered to the eminent Lithuanian painter, Jonas Rimša, presently a resident of Santa Monica, California.

Jonas Rimša, it appears, had started his Bolivian career working on commissions for the Fine Arts Academy in the city of Sucre. He then inaugurated his own art academy.

When he moved to La Paz he had already advanced many young pupils into the realms fine painting, had earned their admiration, appreciation and gratitude. Many of them followed to his new studio in the capital, and other pupils were attracted here too. "Not only did he organize an art academy, he also established a Circle of artists, intellectuals and friends who enjoyed getting together with the maestro to discuss cultural and aesthetic subjects."

Names of numbers of Rimša's pupils are given, who have subsequently risen to celebrity both national and international. Two of his former pupils are now living

in Paris, one of them employed by the French government for work in the restoration of monuments, castles and works of art.

The artist's own works have been widely disseminated throughout Bolivia, in private collections, picture galleries and museums; and in many other distant countries as well (Japan, etc).

"He is sensitive to the environment and its natural beauty; and his art is inspired by the luxurian Yungas forest, the processions and colonial streets of Sucre, and the melancholy twilight of the high plateau. In Rimša's paintings one beholds many stylized Indian women, native musicians and dancers. In his landscapes, replete with a blending of colors and harmony, there is a predominance of the color yellow — the color which the maestro wields best. He also has painted portraits and on rare occasions has worked with water color. Rimša advises his pupils not to do oil paintings and water colors simultaneously because, in his opinion, one interferes with the other."

Leaving Bolivia — driven by restlessness of spirit to new lands

and horizons — Rimša was decorated with the Condor of the Andes. "He left behind in this land his works, his teaching and a new generation of young artists."

His next stop was in Argentine, including Buenos Aires where his exhibitions were presented in the foyer of the Opera Theatre. Later he spent a year in Tahiti "visiting the places that served as the setting for the life of privation and torment of Paul Gauguin. There must have been some mysterious spiritual affinity between Rimša and the famous French painter..." (One of Rimša's paintings of this period is in the private possession of Bolivia's former president Enrique Hertzog.)

"By reason of an exhibiton recently presented in Los Angeles by the Bolivian artist Graciela Rodo de Boulanger in the "Upstairs Gallery", Maestro Rimša and his former student had an unexpected and joyous meeting. Undoubtedly, Graciela's presence must have brought back to the Lithuanian artist fond memories of his long stay in Bolivia," says Baltasar Rodo E. in "El Diario", La Paz, Bolivia, February

27, 1972, whom we are quoting here.

And he concludes his article by words of warmth and some grievance: "As his (Rimša's — Ed.) small native land has been absorbed by the Soviet Union - having left his adopted homeland, Rimša has now withdrawn into his own private world, alone, and is living a retired life and is now residing in a small hotel in Los Angeles (Santa Monica — Ed.). He is getting on in years and slowly growing older. It is already the twilight of a life dedicated to art.

Painting, the final companion of his life, continues to provide him, as the noble fruit of his labor, with both material sustenance and spiritual delight."

We much appreciate the praise bestowed upon the artist Rimša by his pupils, only we cannot agree that the Maestro has today reached the "twilight of his life" dedicated to art.

Just as Jonas Rimša had continued his arduous, creative painting

Continued on page 19

Jonas Rimša

A TAHITIAN (HINANO)
Tahitietē. Oil/Aliejus. Tahiti
Foto V. Maželis

HAPPINESS, SORROW AND PEARLS

From the novel "Artist's Wife" by Juozas Tininis

(Continued)

CHAPTER X

I am phoning to Moira every day. She refuses to set a date for our meeting. This is surprising and causes me anxiety. Is it possible that she cannot make up her mind about my proposal? I am becoming excited, getting impatient.

My kitchen mates are annoyingly inquisitive about the cause of my dejectedness. Whereas my explanations are rather awkward. To Antanas Ruigys alone do I confide that I have lost my beloved who had brought light to my life in Sydney. And he does even extend his sympathy to me. That's a friend for you!

Time is a jealous creature indeed: it will not hurry to disperse a person's days of sorrow, but is quite eager to snatch away one's hours of joy. My present weeks without Moira appear to be tedious months. I am ever again recalling those happy days that we passed together. Only this enhances my sorrow which is constantly at my side like a shadow.

In search of consolation I engage again with all my soul the

art of painting. To this occupation I dedicate four hours daily as soon as I return from work. I am painting only that what has been part of my intimate self. With eyes of my mind I can see the landscapes of Lithuania, its rivers, lakes and knolls, its habitats and valleys, orchards, fields, the harvested sheaves or rolling seas of corn fields... These views to me are more distinct than any of the Australian scenes that surround me. For here all is so alien unto my soul. With a painter's palette in my hand I need not walk into nature here. I am brimming with views of my own country — and only need to transfer them from my sub-mind to canvas. I am a romanticist in painting: I will not draw what is close by but only that what's remote. Since distant things cast charms on me like days of youth gone by.

Within a few weeks my studio becomes adorned with newer paintings which depict the Lithuanian landscape.

At last during the eighth week after my proposal I receive a postcard from Moira. Only a few words are

written on it but they are sufficient to cast away the sorrow from my brow:

"Algis, come to the snack bar next to Tivoli Theater on Thursday afternoon at 5 o'clock. Moira".

My heart is dancing a twist of happiness. Why, tomorrow I shall be seeing Moira again! I understand that this will be an important meeting. One way or the other, I shall be with an answer from her.

Tomorrow arrives. I am at the snack bar before five o'clock. My heart is beating faster. It always does so anticipating some unusual event. Seated at a corner table I am waiting. A smiling blonde waitress comes up. My order is tea and biscuits.

Instantly I notice Moira coming in. She glances around and sees me. I spring to my feet and stand there awaiting her — with a smile adorning my countenance which, however, may appear as a silly one to her — I suppose. Self-possessed she briskly approaches my table and extends her hand. I offer her a chair and she sits down. There is a slight expression of worry on her face, as befits a woman engaged in solving a difficult problem.

— Excuse me for not being able to see you so long, Algis. There were serious reasons for this. First of all I had to make up my own decision on your proposition. Then I had to live through much accusations from my mother: she is not willing to let me marry you.

— How does she justify her unwillingness?

— Because of your lack of means. If only you had some property or an account with several thousand pounds in a bank she would then not object to our marriage.

— And you, Moira, do you really want to marry me?

— I would not have asked you to come here if it were otherwise.

In the meantime the waitress has brought me my tea which is steaming hot and pleasantly aromatic. I find tea here too strong for me but the Australians like it that way. I offer my tea to Moira. She accepts it with thanks and is stirring the cup with a spoon.

My mind is busy trying to find a way by which Moira's mother's heart could be persuaded to our favor. All sorts of plans are crossing my head, such as could enable me to become richer.

— Moira, let's get married without your mother knowing about it.

— Never, Algis. How could I play her such a mean trick. That would really be dishonorable conduct. I could never dare to pay her back in such manner for the

love with which she stood by me from my earliest days. We must settle this matter in a way acceptable to all of us as is fitting for decent people.

— Yes, Moira, you are right.

My conversation with Moira continues for quite a long time. After so many weeks of separation there is much with both of us that has to be spoken of. We decide to search for means which could influence the widow.

We remain in the snack bar for for over an hour, then leave. On the street we bid each other farewell. I feel satisfied having found out how the widow feels about my proposal to her daughter, and having also reestablished my good relations with Moira.

Now again I am meeting with Moira every week. On Sundays we go on excursions into different vicinities of out-of-town Sydney, we enjoy the natural surroundings, the views, and feel happy that we are able to be together. We both enjoy this, she as well as I. These are our happy days.

And so a couple more months of my friendship with Moira are passing by, and time is again strengthening our mutual love. Unnoticeably the Australian winter approaches, but it is not cooling off our feelings — neither Moira's, nor mine.

During my spare time I keep on painting landscapes. My studio has gradually turned out to be sort of a miniature museum. There are pictures on the walls, in the corners, and elsewhere, wherever place is available. Of course "The Nymph on the Rock" has been given the place of honor amongst all my paintings: I never miss a chance to caress it with a tender glance.

Once Moira drops in to see me. She is surprised that I have produced so many paintings. And they are all fully completed, elucidated to the last details, so that the beholder can without effort grasp the meaning of each separate picture. Moira picks up one particular painting lying on the floor, showing a lilac shrub. She stands it against the wall, then walks back and takes a look:

— This is the kind of art that appeals to me. It is not merely a painting, it seems, but the clusters of lilac flower buds look real indeed. You are a good artist, Algis.

— I strive to seek perfection which is the aim of every creative artist. Whether I achieve that, however, is another question.

— And now that you have so many pictures you can open up an exhibition.

Continued on page 20

JONAS RIMŠA...

From page 18

when he went to Tahiti, from where he has brought an immense number of nature studies along with him, likewise is the artist creatively productive during his present stay in California since 1965. Dozens of fresh canvases painted here bear testimony to his great energies, to the colorfulness of his palette and the originality of his style.

Rimša is presently preparing with great intensity for another major exhibition in the United States, which is to be proof of new subtle achievements acquired in the techniques of the mature artist. Even the exotic islands he has previously visited and the inhabitants that he had encountered there now take on new dimensions in the elaborated creativity of the artist: revelations appear which are not to be found either in the works of Gauguin or in those of others exotic artists. Though features of this originality have already been noted by some art specialists who have written about Rimša during his Tahiti period.

Moreover, Jonas Rimša is not leading a life of loneliness in California. He often entertains fellow Lithuanians at his studio who have come to visit him from all over USA and even from the old country.

Among the closest friends of Jonas Rimša are the admirers and dedicated collectors of his paintings, Mr. and Mrs. Juozas Andrius. He is at home with this family, as anyone finding him there will notice, and the finest pieces of Maestro's representative works can be admired here. — covering the walls of many rooms of this house. One could call the Andrius' home a private gallery of collected paintings of Jonas Rimša, for the artist is shown here through some different periods of his creativity.

A. & B.

HAPPINESS...

Continued from page 19

—That, too, will come with time.

Moira continues complimenting me on my paintings. This pleasantly tickles my heart. Only I don't know whether she is talking so in order to be polite or if she really likes my work.

I take Moira to a cinema that evening. The film is about the life of Australia's famous operatic singer Melba. Such intense moments of sorrow are shown at times that our eyes are glistening with tears.

— Would you want to be such a singer like Melba? — I ask her.

— By no means, Algis. She met with more unhappiness in her life than with happiness.

After the film I take Moira home. This is an end of one of the most pleasant evenings I have spent with her.

Now that I am again meeting with Moira time flies so rapidly that before I am aware of it summer is coming back again. It will be a whole year that I am living in Australia. I ask my kitchen chef for vacation and get it: two weeks with pay and two weeks on my own. During vacation I shall try to carry out one of my plans. If I succeed the widow can no longer consider me penniless. Great determination opens up all roads, especially those leading to the harbor of matrimony. I shall travel to Broome, a town of pearl fisheries in Western Australia. I had discovered that pearl divers received good pay there. So I intend to do pearl-diving work during my vacation. And if I am successful Moira's mother will be seeing me with different eyes, once I return. At my present working place I tell Antanas about this idea of mine.

— Really, Algis, you are just a playboy. And an incorrigible one, a day-dreamer at that.

— Playboy or not, but your luck will not come to you unless you go looking for it.

— And it's extremely dangerous work. You may drown or be sliced up by sharks. Even if your girlfriend is a beauty, it's not worth losing your head over her. You can live with her unmarried if you need to. As soon as a child appears her mother will be obliged to consent to a marriage.

— I never expected to hear such un-Christianlike notions spoken by you. No, I shall not follow your advice, absolutely.

I soon tell Moira about my plan, too. She is also against it. I can quite understand her: like any other woman who is in love she wants

to have her mate constantly at her side. Nevertheless, I shall not give up my undertaking. I am like Caesar: once decided means decided.

Before leaving, I invite Moira, Antanas and Youzie to my apartment. Arriving they find a table modestly laid out with some refreshments. As soon as I have seated my guests at table I fill their glasses with champagne. Then I produce two gold rings from a box in my pocket:

— Moira, let me have your finger!

— My, Algis, I had not expected this! This really is a surprise!

— And you, Antanas, will you now pronounce an engagement speech.

— Alright, let us raise our glasses... for Algis and the one he has chosen. I wish you both a nice and pleasant life...

— Is that all? Nothing more to add?

— If I'll have the honor to be invited to your wedding, I'll come up with a lengthier speech and will wish you something more concrete.

Youzie Vingytė and Antanas are puzzled by not finding Moira's mother with us. I explain to them that the engagement is a secret one, without the mother's knowledge. We are having a lively conversation during supper. And yet a note of sorrow is distinct in the nurse's

voice. Even her face appears over-ridden by a shadow.

Our talks and entertainment stretch out for quite a while. It is nearly midnight. I get a taxi-cab and bring Moira home, while Antanas and the nurse remain at my apartment. When I return I find them studying my paintings which are hung or stood up all around the studio. They soon take leave, however, and drive home.

My vacation is to begin on Monday. I am hurriedly preparing for my journey to Broome which is two thousand miles away from Sydney. Monday evening Antanas and Moira see me off from Mascot airport.

The flight, with several stops, lasts all night. Upon arrival I find quarters in a small hotel at the outskirts of Broome. The view from my window presents the Indian Ocean.

The town is densely populated by Orientals: Chinese, Japanese, Malaysians and others. Private companies hire them to dive for pearls. These people are capable of staying underwater for long; they possess more endurance than Australians of whom only rarely is anyone a pearl diver.

Translated
from the Lithuanian
by A. Milukas

LIETUVIŲ GRUPĖS KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ, Į 40-JŲ TARPTAUTINĮ EUCHARISTINĮ KONGRESĄ, įvykstantį 1973 m. vasario 18 - 25 dienomis Melbourne.

Programoje: Los Angeles, Hawaii, Australija, Naujoji Zelandija.

Ekskursija išvyksta 1973 m. vasario 12 d., grįžta kovo 4 d. (21 diena).

Į kainą asmeniui įeina: lėktuvo bilietas, I klasės viešbučiai (po 2 asm. kambaryje) ir pusryčiai Aucklande, Sydneyje ir Honolulū; transportai; ekskursijos po miestus, priedai už patarnavimus.

Melbourne ekskursantai bus apgyvendinti pas vietos lietuvių.

★ **Kainos asmeniui:** nuo Chicagos — \$1102.50; nuo New Yorko — \$1160.00; nuo Montrealio — \$1184.00; nuo Los Angeles — \$943.00. Papildomas mokestis \$94.00 asmeniui, norinčiam turėti atskirą kambarį.

Ekskursijos dalyviai galės Australijoje svečiuotis pas savo gimines 13 dienų; Californijoje iki 7 dienų svečiuotis prieš išvykstant į kelionę arba iš Australijos sugrįžus.

Ekskursijai vadovauja ir ją prižiūri Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos vyk. pirmininkas Kazys Kleiva.

Ekskursiją tvarko:

Walter Rask-Rasciauskas, American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue, Chicago, Illinois 60643
Telefonas: (312) 238-9787

Visais kelionės reikalais prašome nedelsiant kreiptis ir registruotis aukščiau nurodytu adresu — ne vėliau š. m. gruodžio mėnesio 20 dienos.

★ **Total tour prices subject to airline agreement & government approval.**

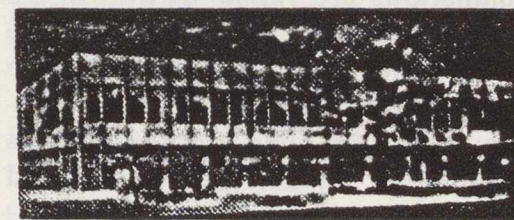
DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO
SĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE ČEKĮ DABAR.

6% UŽ TERMINUOTUS
HOUSING CD
INDELIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo
TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 Ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.

Listed in Druggist Red-Blue Book. JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order, P. P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill.
60650

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

LITHUANIANS MAKE NEWS

The Butkus family — most recent refugees from occupied Lithuania.

Neseniai atbėgusių iš Lietuvos Butkų šeima: med. gyd. Danutė (Kreckaitė) Butkienė, adv. Zigmas A. Butkus, dukterys Loreta (11 metų) ir Raimonda (10 metų) ir sūnus Rimvydas (3 metų). Už jų — dr. Bobelis.

BALTIC MEDIA

Tabor Farm, Michigan, has been a center of meeting and studies for leading groups of Lithuanian for many years. With the recent acquisition of the estate by Mr. and Mrs. V. Adamkus the new hosts entertained at Tabor Farm towards the end of September a convention of Lithuanian journalists and workers of the other communications media, alongside with a number of prominent other guests.

The event was organized by the central executive board of the Lithuanian Journalists' Association.

Over 90 persons of the older and younger generation participated during the presentation of various papers and in the discussion of many important media issues.

Rev. K. Pugevičius, who is director of the religious TV and Radio programs of the Baltimore archdiocese, has come out with an elaborate project to advance the professional standard of work in the press and radio areas; to take advantage of the abilities of the American educated generation, to consolidate the information services of all three Baltic nations and to win the English speaking world's public opinion for the cause of Baltic States freedom.

Vytautas Alantas, who is celebrating his 70th anniversary and is a leading journalist and editor-in-chief since the early days of Lithuanian Independence, discussed the delicate questions of the mission of patriotic Lithuanians both in the free world and under Soviet occupation.

"...After three years of planning, saving and hoping, Butkus, his wife and their three children escaped from behind the Iron Curtain on their first attempt and reached the United States two months ago...

...Butkus, 35, an attorney and judge in Lithuania, his wife, physician, Danutė.

...Butkus said the idea of escaping was planted in his mind many years before he began making actual plans to escape...

"My escape was probably easier than others because of my unique position, a Soviet-educated lawyer and member of the Communist party", he said. "My only expenses were the money I had saved for three years to drive my family to the border."

...He refused to reveal further details of his escape because of the need to protect others, including his parents and his wife's parents, who remain in Lithuania..." (Excerpts from "Evening Outlook", Santa Monica, Oct. 5, 1972).

Besides his positions of lawyer and state attorney Z. Butkus had also been chairman of the Lawyers Association in occupied Lithuania. His meeting with representatives of the American press in Chicago which were also attended by the Lith. free-world political leaders and the Consul General Mrs. Daužvardis, have revealed that the well prepared escape of his whole family has succeeded without involving anybody left behind in the old country. Significantly the Butkai have been eye-witnesses of the self-immolation of Romas Kalanta in Kaunas this spring.

RENEW YOUR

LITHUANIAN DAYS

● Dr. Bernardas Jarašius was the first Lithuanian surgeon to graduate from the University of Medical School of Melbourne. He then spent two years in the Vietnam war as surgeon with the Australian Airforce. His wife (nee Kuncaitė), also a graduate of the same University in the department of philosophy, is now lecturer at the Melbourne Institute of Technology.

● Danguolė Variakojytė, lecturer in anthropology at the Loyola University in Chicago, has been awarded a grant to visit the Canadian Indian reservations where she is to study the customs and folklore of the inhabitants.

● Mindaugas Nasvytis, professor at the State University in Cleveland, has been promoted Doctor of Philosophy by the Case-Western Reserve University. His doctoral thesis was on the Creative Influence of Čiurlionis with regard to his Era.

● Jolita Kavaliūnaitė has consummated her extensive studies in literature by receiving a Ph. D. degree from the Case-Western Reserve University in Cleveland. Her thesis was: "Passions, Guilt and the Search for Happiness in the 18th Century French Novel".

Her earlier studies included semesters of foreign languages at Paris, Granada, Barcelona, Strasbourg. She has been active with Lithuanian folk dance groups and visited with then countries as distant as Venezuela, Colombia. She has now been promoted assistant professor at the University of Akron.

● Edward Lapaitis, a young Lithuanian artist born in Uruguay, has won the top prize for sculpture at the Montevideo Salon National Art Exhibition.

● Janina Marks-Monkutė, and Marija Ambrozaitienė, both of Chicago, have won prizes for their paintings displayed at the Dunnes Art Foundation XV annual exhibition in the Michiana, Mish., resort this summer.

New Lituanistic works

— A two-volume study of the History of Lithuanian Literature is being completed. Editor — Pr. Naujokaitis, sponsor and publisher is the Lithuanian Foundation of U. S. A.

Marija Slavėnienė (Mykolaitytė) in Australia is producing the biographical memoirs of her brother, V. Mykolaitis-Putinas, the eminent writer and poet who died in Lithuania few years ago.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

namus, automobilį, gyvybę ir pn.,
pirkti ar parduoti nuosavybę,
Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029.

Clem's Polskie Deli

★ Specializing in home made
Fresh & Smoked Polish Sausage,
fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Krakaus
Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and
other home made delicacies.

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

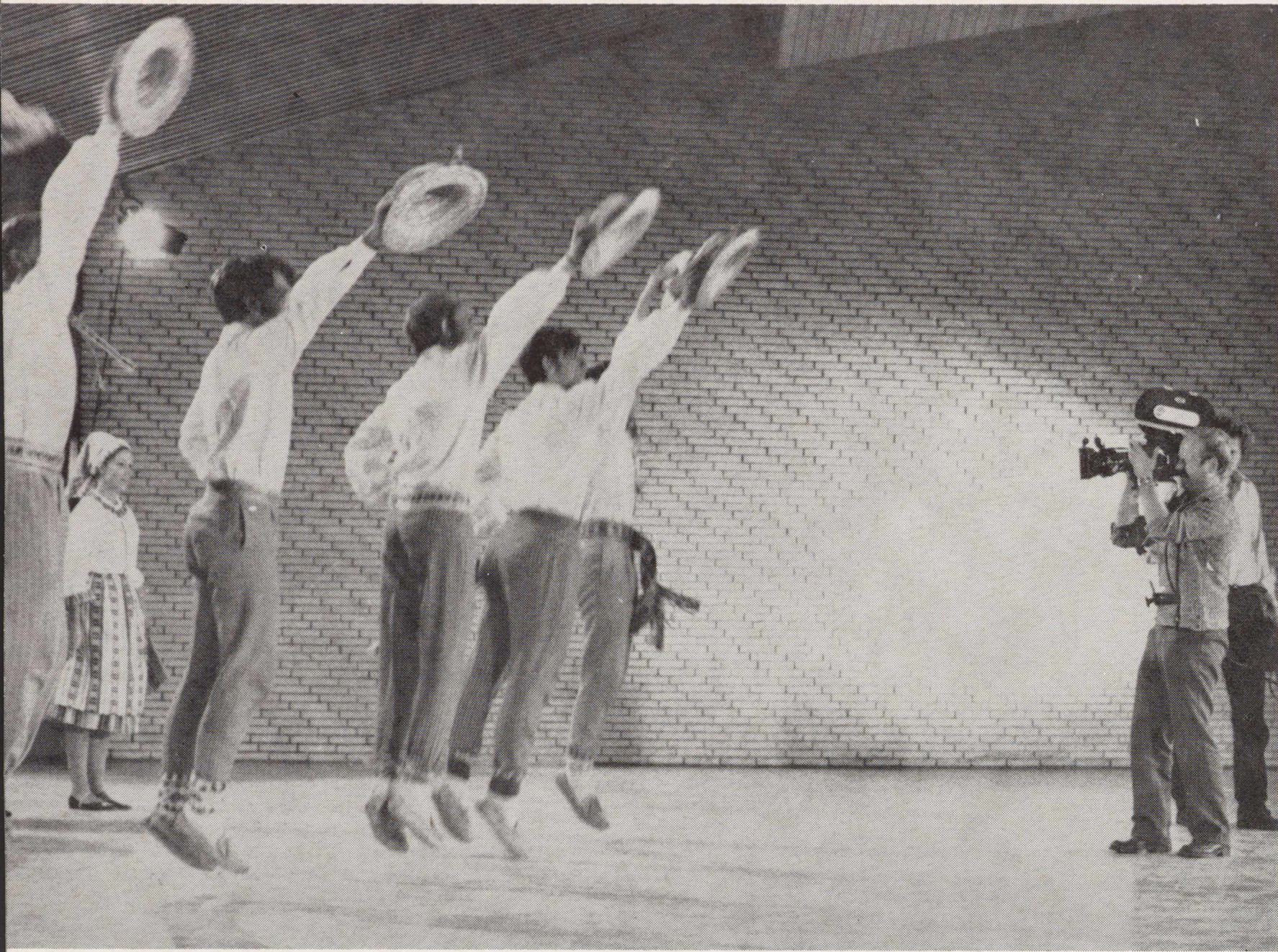
MARY HAMROCK

PIERCE — HAMROCK

M O R T U A R Y

921 Venice Blvd.
Los Angeles, Calif.

Phone: Richmond 9-6091

GRANDINĖLĖ EUROPOJE...

Atkelta iš 13 psl.

studentų ir moksleivių grupė... savo išpildymu stebino karšty kantriai kenčiančius žiūrovus vis naujomis kompozicijomis ir iš dalies profesionaliomis šokio scenomis."

Visų šių koncertų pagrindinis organizatorius tai energingasis kun. V. Šarka. Stuttgarde daug prisidėjo kun. K. Senkus ir Z. Glemžienė.

Po taip pasisekusių koncertų Vokietijoje vykstame per Alpių kalnus į Italiją, į Romą.

Rugpjūčio 16 dieną, pasipuošę tautiniais drabužiais, buvome priimti Popiežiaus vasarinėje rezidencijoje. Po audiencijos Šv. Tėvas priėjęs prie Grandinėlių šokėjų asmeniškai juos pasveikino. Tada Danutė Sušinskaitė paėmusi jo rankas paprašė pasimelsti už kenčiančią Lietuvą ir persekiojamą bažnyčią. Popiežius pažadėjo ir visiems lietuviams suteikė specialų palaiminimą. Šį istorinį įvykį atžymėjo Vatikano laikraštis keliomis nuotraukomis ir atitinkamu straipsniu.

Mamburgo televizijos stotis filmuoja šokančią "Grandinėlę" (Vyrų šokis).

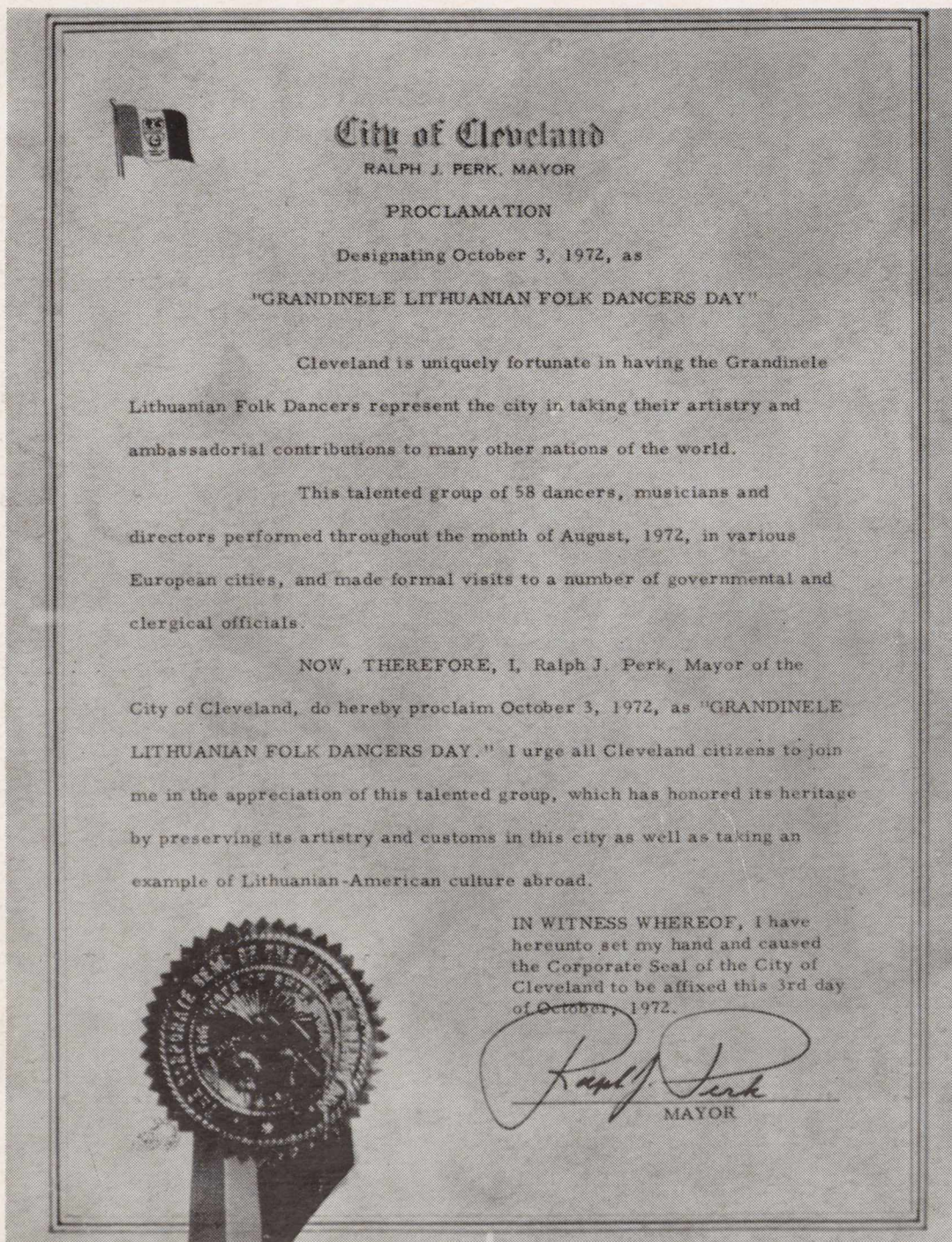
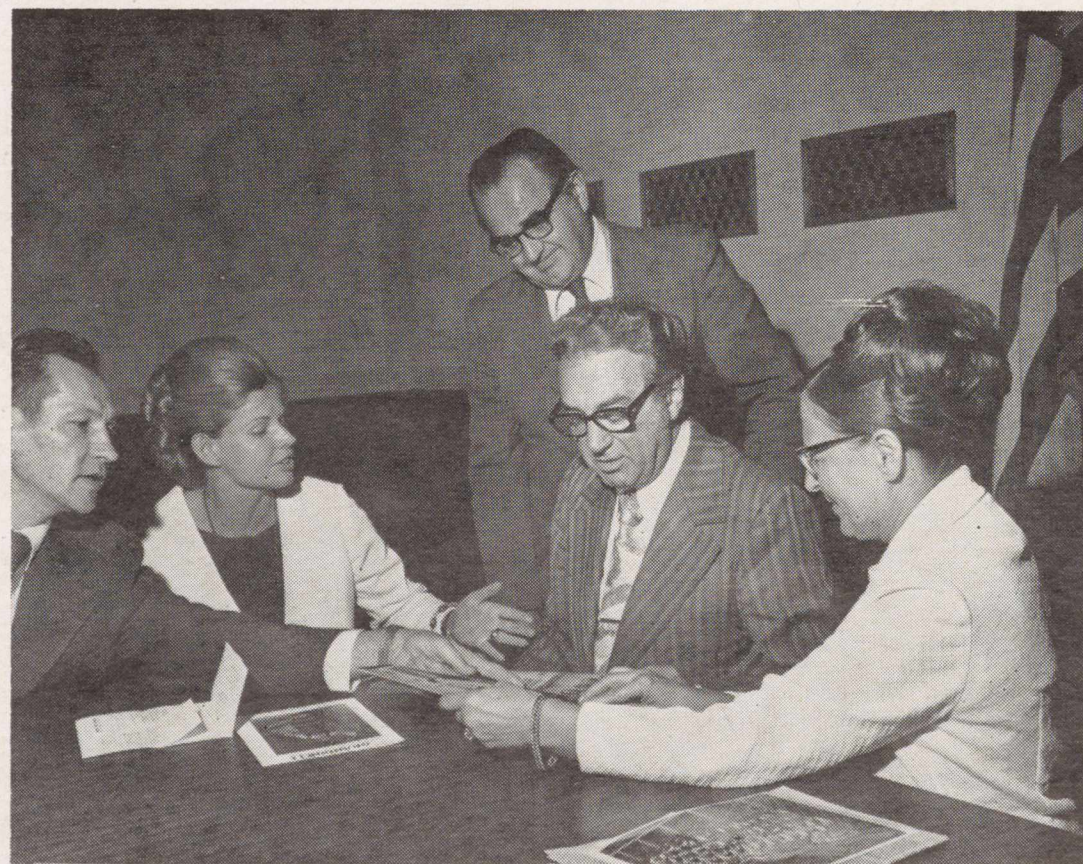
The TV station in Hamburg is film-taping a group of Grandinėlė male-dancers in performance.

Clevelando miesto mero proklamacija, skelbianti Grandinėlės Dieną.

Mayor of Cleveland has issued a Proclamation designating a Grandinėlė Day to be observed in the City in honor of Grandinėlės' foreign cultural missions.

Grandinėlės vadovybė pas Clevelando miesto burmistą Ralph Perk.

Iš kairės: L. Sagys, I. Bublienė, meras Ralph Perk, A. Sagienė. Mayor of Cleveland, Ralph Perk and leaders of Grandinėlė.

Grandinėlė kultūrinės savaitės programoje Bonnoje.

Miesto burmistras ir kiti vokiečių valdžios pareigūnai Grandinėlės šokių stebi nuo balkono.

Grandinėlė participates in the Cultural Week Programs of Bonn. City mayor and officials are seen on the balcony.

Romoje Grandinėlę globojo prel. L. Tulaba, kun. A. Jonuša, kun. V. Dielininkaitis, kun. L. Pecukevičius. Kun. V. Kazlauskas rūpesčiu Arūnas Čiuberkis įkalbėjo per Vatikano radiją į Lietuvą pilną pranešimą apie Grandinėlės gastroles Europoje. Mūsų broliai ir sesės Lietuvoje taip pat galėjo išgirsti Danutės Sušinskaitės pokalbį su Šv. Tėvu.

Tolimesnę kelionę po Europą Grandinėlė praleido svečiuodamasi Austrijoje, Šveicarijoje ir Prancūzijoje — Paryžiuje.

Po kelionės ir ambasadorinės misijos visi sveiki sugrįžo į savo namus Clevelande. Vadovams A. ir L. Sagiams visi turėtų likti dėkingi už jų pastangas išlaikyti Grandinėlę ir ją parodyti pasauliui.

Clevelande buvome oficialiai pasveikinti Clevelando miesto burmistro Ralph J. Perk; ta proga miesto rotušėje buvo surengta oficiali spaudos konferencija. Tą dieną Clevelando miestas buvo išleidęs proklamaciją, skelbiančią Grandinėlės Dieną.

Šis Grandinėlės atliktas žygis primins, kad lietuvių jaunimo širdyse žėruoja lietuviškoji ugnelė ir dega troškimu dirbti Lietuvos garbei ir garsui ir matyti Lietuvą laisvą.

1972 m. spalio 3 d.

Grandinėlės mergaitės viename Europos teatrų šoka "Kepurinė".

Grandinėlė girls dancing the Kepurinė (Hat Dance) during their European tour.

PRIE PLAKATO, SKEBIANČIO "GRANDINĖLĖS" PASIRODYMA ANGLIJOJE.